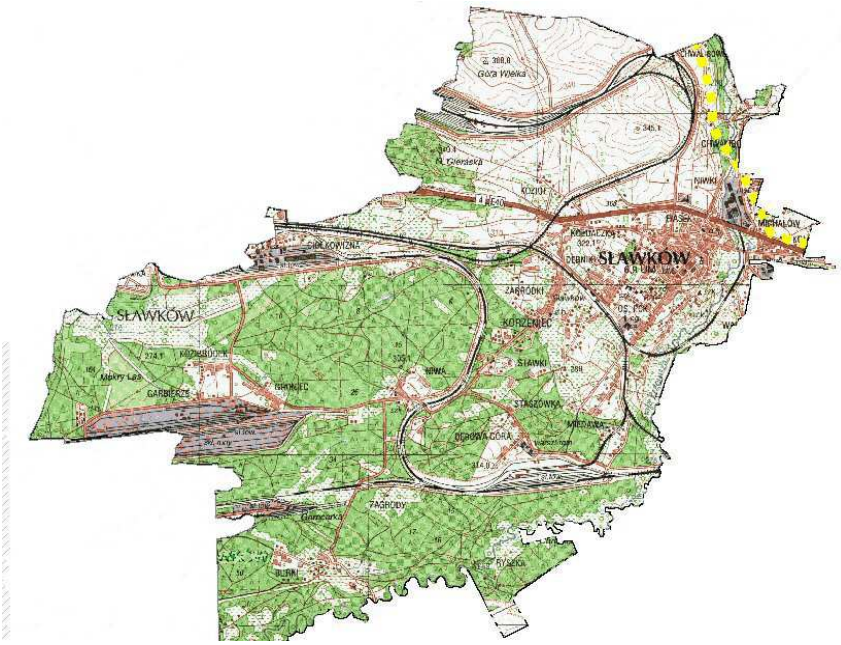
ALMA PROJEKT
PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNO - URBANISTYCZNA
MGR INŻ. ARCH. MACIEJ KOLESIŃSKI
41-260 SŁAWKÓW, ul. WRZOSOWA 35, tel./fax. (032) 2609479, kom. 693 120172, e-mail: biuro@almaprojekt.pl
NIP: 629-177-13-42, REGON: 277727322, NR KONTA: PKO SA O/KATOWICE 23 12404227 1111000048433439

NR OPRACOWANIA 16/IO/16 | **NR UMOWY GP.272.1.9.2014**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SŁAWKOWA

GŁÓWNY PROJEKTANT: **mgr inż. arch. MACIEJ KOLESIŃSKI**

PROJEKTANT: **mgr inż. arch. krajobrazu MARTYNA WALKER**

SŁAWKÓW, LISTOPAD 2018

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne ……..…… 3
   1.1. Podstawa prawna opracowania
   1.2. Przedmiot i cel i zakres przestrzenny prognoz
   1.3. Metodyka
   1.4. Źródła informacji
2. Charakterystyka dokumentu, dla którego sporządzana jest prognoza …….. 6
   2.1. Główne cele projektu studium
   2.2. Powiązania projektu studium z innymi dokumentami
   2.3. Ogólne informacje o Sławkowie
   2.4. Projektowane kierunki rozwoju przestrzennego Sławkowa
3. Charakterystyka środowiska przyrodniczego Sławkowa oraz określenie podstawowych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu …….. 14
   3.1. Struktura geologiczna i zasoby naturalne
   3.2. Struktura hydrogeologiczna
   3.3. Struktura morfologiczna (Powierzchnia ziemi), gleby
   3.4. Struktura hydrologiczna
   3.5. Struktura klimatyczna, stan sanitarny powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne
   3.6. Struktura biotyczna
   3.7. Obszary chronione, w tym obszary natura 2000
   3.8. Krajobraz i dobra kultury
4. Analiza i ocena oddziaływania przewidywanych skutków realizacji planowanych kierunków ……. 25
   4.1. Struktura geologiczna i hydrogeologiczna oraz zasoby naturalne
   4.2. Struktura morfologiczna i hydrologiczna, powierzchnia ziemi, gleby
   4.3. Struktura klimatyczna
   4.4. Struktura biotyczna i obszary chronione
   4.5. Oddziaływania na krajobraz i dobra kultury
   4.6. Oddziaływanie na integralność i spójność obszarów Natura 2000
   4.7. Oddziaływania na zdrowie ludzi i ich mienie
   4.8. Ochrona przed zagrożeniami ze strony dozwolonych inwestycji i możliwości wystąpienia poważnych awarii
   4.9. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko
5. Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń studium …….. 33
   5.1. Ocena realizacji celów ochrony ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektu planu oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu
6. Propozycje rozwiązań ograniczających lub kompensujących negatywne skutki oddziaływania realizacji dokumentu …….. 35
7. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji ustaleń studium oraz częstotliwość jej przeprowadzenia …….. 35
8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym …….. 36

Rys.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SŁAWKOWA

1. INFORMACJE WSTĘPNE

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa,* zwanej dalej prognozą, sporządzono na podstawie:

- art. 51 ustawy z 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2017 poz. 1405 ze zmianami),
- art. 17 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zmianami).

1.2. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES PRZESTRZENNY PROGNOZY

Przedmiotem oceny niniejszej prognozy są ustalenia projektu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławków*, zwanego dalej „studium".

Celem prognozy jest określenie prognozowanego oddziaływania na środowisko realizowanych ustaleń projektu studium, w szczególności w zakresie uwzględnienia zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Zakres przestrzenny analiz i ocen dokonanych w prognozie obejmuje obszar miasta Sławkowa oraz tereny pozostające w zasięgu wzajemnych oddziaływań funkcjonalno-przestrzennych środowiska, w tym tereny objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy są zgodne z art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zostały uzgodnione ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (Pismo nr NS/ZNS/522/706/4783/6/2014 z dnia 05.12.2014r.) oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (Pismo nr WOOŚ.411.238.2014.RK1 z dnia 04.12.2014r.), którzy nie wskazali potrzeby rozszerzenia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy w stosunku do zapisów ustawowych.

1.3. METODYKA

W celu sporządzenia prognozy oddziaływania realizowanych ustaleń studium na środowisko wykorzystano metody analiz i ocen oraz metody porównawcze. W szczególności:

- przeprowadzono analizę stanu środowiska w rejonie obszaru opracowania i zbadano jego powiązania funkcjonalno-przestrzenne,
- określono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu studium,
- analizowano i oceniono wpływ zapisów studium na komponenty środowiska, wynik analiz przedstawiono oceniając ustalenia studium w aspekcie pozytywnego znikomego i negatywnego wpływu na środowisko,
- określono wpływ realizacji ustaleń studium na środowisko w aspekcie: oddziaływania na tereny chronione oraz zdrowie ludzi i ich mienie, możliwości występowania poważnych awarii,
- prognozę podsumowano przedstawiając pozytywne i negatywne oddziaływania na środowisko,
- wyniki prognozy przedstawiono na rysunku w skali 1 : 10 000.

1.4. ŹRÓDŁA INFORMACJI

Źródłem informacji obrazujących stan środowiska są dane zawarte w *Opracowaniu ekofizjograficznym* wykonanym na potrzeby opracowania studium w 2014 roku oraz informacje pozyskane z oficjalnych portali internetowych, materiałów archiwalnych oraz przeprowadzonych w pierwszej połowie 2016 roku wizji terenowych, w ramach których dokonano weryfikacji pozyskanych danych.

Materiały archiwalne wykorzystane w procesie sporządzania opracowania:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru miasta Sławków, 2014,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa (uchwała nr 353/98 RM w Sławkowie z dn. 17.06.1998 ze zmianami),
- Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Sławkowa na lata 2014–2020 z grudnia 2015r. (przyjęta Uchwałą Radu Miejskiej w Sławkowie z dnia 29.12.2015r.),
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławkowa na lata 2004-2015, AGOS – GEMES Sp. z o.o., 2004,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2017-2020, opracowany w grudniu 2017, przyjęty uchwałą Nr XLV/318/2017 Rady Miejskiej w Sławkowie z dnia 28 grudnia 2017r.,
- Program ochrony środowiska powiatu będzińskiego, AGOS – GEMES Sp. z o.o, 2008,
- Obszarowy Program Obniżenia Niskiej Emisji na Terenie Gminy Sławków, 2011,
- Obszarowy Program Obniżenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Sławków, opracowany w lutym 2018, przyjęty uchwałą Nr XLVII/335/2018 Rady Miejskiej w Sławkowie z dnia 22 lutego 2018r.,
- Program małej retencji dla województwa śląskiego, Uchwała z dnia 6 stycznia 2006 roku Sejmiku Województwa Śląskiego nr II/43/1/2006, http://www.slaskie.pl/ 10.11.2014,
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1:50 000, arkusz Katowice, mapa zakryta,
- Roeding I. *Analiza jakościowa i ilościowa wód podziemnych w rejonie Sławkowa pod względem przydatności do spożycia.* Praca magisterska pod kierunkiem promotora prof. dr hab. inż. Jacka Motyki na wydziale Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 2005. http://www.bialaprzemsza.pl/luk/images/pliki/PD-Ilona.pdf 15.09.2016,
- Pasieczna A., Dusza-Dobek A., Markowski W. *Wpływ górnictwa węgla kamiennego i hutnictwa metali na jakość wód Białej Przemszy i Bobrka,* w: Geologia i Górnictwo T.4, Z.5, 2010.
- Haładus A., Kania J., Kulma R. *Badania modelowe zmian stosunków wodnych w obrębie złoża piasków na obszarze górniczym Szczakowa III,* w: Gospodarka Surowcami Mineralnymi, t.23, Z. 1, 2007,
- Kondracki J, *Geografia regionalna Polski*, 1998,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, 1:50 000, arkusz Katowice,
- Mapa geologiczno-gospodarcza, 1:50 000, arkusz Katowice,
- Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) wymagających szczegółowej ochrony – A.S. Kleczkowski, AGH Kraków, 1990,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, obszary chronione Natura 2000,
- Mapa topograficzna Polski, 1:10 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa.

Strony internetowe, z których pozyskano dane o stanie środowiska:

- http://isap.sejm.gov.pl 6.09.2016 Internetowy System Aktów Prawnych,
- http://stat.gov.pl/ 6.09.2016 Główny Urząd Statystyczny,
- http://katowice.stat.gov.pl/ 6.09.2016 Urząd Statystyczny w Katowicach,
- http://www.slawkow.pl 6.09.2016 strona Urzędu Miasta Sławkowa,
- http://www.wkz.katowice.pl/ 6.09.2016 Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS 6.09.2016 Portal MIDAS,
- http://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html 6.09.2016,
- http://www.*przyroda.katowice.pl/pl/images/stories/.../regiony_geobotaniczne.pdf,*

- http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm 6.09.2016, Centralna baza danych geologicznych,
- http://www.mapgeochem.pgi.gov.pl/slawkow/atlas.html 6.09.2016, Szczegółowa Mapa Geochemiczna Górnego Śląska,
- http://www.katowice.pios.gov.pl/index.php?tekst=monitoring/informacje/stan2013/i 6.10.2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- http://www.mzwik.slawkow.pl/?page_id=37 6.09.2016, Portal Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Sławkowie,
- http://mapy.isok.gov.pl/imap/ 15.12.2015 Hydroportal publikujący mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w pdf,
- http://www.kzgw.gov.pl/pl/Wstepna-ocena-ryzyka-powodziowego.html 15.09.2016 Portal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- http://www.psh.gov.pl/ 15.09.2016 Państwowa Służba Hydrologiczna, PIG/PIB,
- http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/ 15.09.2016 Państwowa Służba Hydrologiczna, PIG/PIB,
- www.gios.gov.pl 20.09.2016, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2014,
- http://geo.powiat.bedzin.pl/map.php?skin=bedzin_new_akustyczna mapa akustyczna powiatu będzińskiego, 10.09.2016,
- www.lasy.gov.pl 24.09.2016 Raport o stanie lasów w Polsce 2012, Dyr. Generalna Lasów Państwowych, 2013,
- http://natura2000.gdos.gov.pl/datafiles/index/name:Go%C5%82onoskie/all:0/province_id:12 20.09.2016 Portal Obszary Natura 2000,
- http://www.zpk.com.pl/index.php/component/content/article/61 20.09.2016, Portal Zarządu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego,
- http://www.wkz.katowice.pl/ 6.09.2016 Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

2. CHARAKTERYSTYKA DOKUMENTU, DLA KTÓREGO SPORZĄDZANA JEST PROGNOZA

2.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTU STUDIUM

Poddany ocenie i analizie dokument *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa* składający się z części tekstowej i graficznej określa istniejące uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta i wskazuje kierunki jego rozwoju (zagospodarowania przestrzennego) zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Celem analizowanego projektu studium jest aktualizacja kierunków polityki przestrzennej Sławkowa zgodnie z prowadzoną polityką rozwoju zapisaną w strategicznych dokumentach gminnych, w tym określenie lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

2.2. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia rozwoju Sławkowa na lata 2014-2020 wskazuje kierunki rozwoju miasta. Są one uwzględnione w analizowanym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa.*

Projektowane *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa* odnosi się bezpośrednio do obowiązującego studium aktualizując i zmieniając jego ustalenia. W analizowanym projekcie studium pod funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe przeznacza się podobną powierzchnię gruntów rolnych i leśnych jakie istnieją w studium obowiązującym, lecz sposób ich rozmieszczenie bardziej racjonalne kształtuje lokalne korytarze ekologiczne oraz zapewnia ochronę terenów cennych przyrodniczo i objętych ochroną, w tym Obszaru Natura 2000. Większe zmiany w zakresie przeznaczenia terenu dotyczą odłogowanych obszarów rolnych, położonych w północnej części miasta, które w obowiązującym studium przeznaczone są pod planowane dolesienia i rezerwy gospodarcze.

W *Opracowaniu ekofizjograficznym dla obszaru miasta Sławków*, wykonanym na potrzeby sporządzenia projektu studium w 2014 roku m.in.:

- rozpoznano i scharakteryzowano stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego miasta,
- przeprowadzono ocenę stanu środowiska i intensywność zachodzących w nim zmian oraz wskazano zagrożenia środowiska i możliwości ich ograniczenia, w tym m.in. dokonano oceny:
  - odporności środowiska na degradację i jego zdolności do regeneracji,
  - stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz zachowania walorów krajobrazowych,
  - zgodności dotychczasowego użytkowania z uwarunkowaniami środowiska,
- określono warunki ekofizjograficzne panujące na terenie miasta oraz przeprowadzono ocenę przydatności środowiska dla potrzeb określonych funkcji przestrzennych, w tym wyodrębniono:
  - obszary cenne przyrodniczo, gdzie powinien obowiązywać zakaz zabudowy,
  - obszary cenne przyrodniczo, gdzie możliwe jest dopuszczenie zabudowy,
  - obszary zabudowane i przeznaczone pod inwestycje.

2.3. OGÓLNE INFORMACJE O SŁAWKOWIE

Sławków jest położony we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim. Graniczy z trzema gminami województwa śląskiego: od północnego-zachodu z Dąbrową Górniczą, od zachodu z Sosnowcem, od południa z Jaworznem. Od wschodu sąsiaduje z gminami Bolesław i Bukowno, należącymi do powiatu olkuskiego w województwie małopolskim. Położenie geograficzne Sławkowa określają współrzędne: 50°10`szerokości geograficznej północnej i 19°23`30`` długości geograficznej wschodniej.

Sławków jest gminą miejską. Obejmuje powierzchnię 3667ha (36,67 km^2). W końcu 2014 roku zamieszkiwało w nim 7135 mieszkańców[1], średnio 195 osoby na 1km^2, przy średniej w województwie 374 os/km² i w Polsce 124 os/km².

W granicy Sławkowa oprócz miasta historycznego wraz z przedmieściami leżą dające się wyodrębnić mniejsze jednostki osadnicze o zabudowie rozproszonej: Burki, Ciołkowizna, Dębowa, Góra, Garbierze, Groniec, kolonia Chwaliboskie, Kołdaczka, Komora, Korzeniec, Kozioł k/Sławkowa, Kozioł k/Strzemieszyc, Michałów, Miedawa, Niwa, Piernikarka, Ryszka, Zagrody, Stawki, Trzewiczek, Walcownia i Zagródki.

Południowa i wschodnia granica Sławkowa biegnie wzdłuż naturalnej doliny Białej Przemszy. Od północy i północnego-wschodu miasto sąsiaduje z Jurą Krakowsko-Częstochowską – północno-wschodnia część miasta położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd*.

W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy. Według danych WUS w roku 2014 pokrywały one aż 40,2% powierzchni Sławkowa (1472.6 ha[2]). Kompleksy leśne zajmują południowo-wschodnią części miasta. W północno-wschodniej część miasta dominują kompleksy gruntów rolnych – obecnie w większości odłogowane.

Miasto historyczne, o średniowiecznym układzie urbanistycznym i gęstej niskiej zabudowie, położone jest na wysokim brzegu doliny Białej Przemszy w środkowo-wschodniej części gminy. Na zachód od niego rozwinęła się, pochodząca z XX wieku zabudowa śródmiejska. Na pozostałym terenie dominuje luźna zabudowa wiejska lub podmiejska, rozlokowana wzdłuż ulic lub rozrzucona zabudowa zagrodowa.

Sławków przecina droga krajowa nr 94 oraz linia kolejowa nr 62 relacji Tunel – Sosnowiec Główny.

Na terenie Sławkowa znajdują się końcowe terminale szerokotorowej magistrali LHS (Linii Hutniczej Szerokotorowej), będącej przedłużeniem Kolei Transsyberyjskiej oraz liczne linie kolei przemysłowych i bocznice kolejowe, obsługujące w przeszłości Hutę Katowice[3] a obecnie ArcelorMittal Poland.

Na terenie Sławkowa w 2014 roku zarejestrowanych było 651 podmiotów gospodarczych, w tym w sektorze rolniczym 3, przemysłowym 72, budowlanym 73. Na tle powiatu będzińskiego pod względem wskaźników rozwoju gospodarczego Sławków znajduje się nieznacznie poniżej średniej i tak liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców wynosi 912 (powiat 1057), a liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców wynosi 706 (powiat 802)[4]. Przedstawione dane gospodarcze wskazują na zmianę struktury gospodarczej miasta z rzemieślniczo-rolniczej na przemysłowo-usługową.

2.4. PROJEKTOWANE KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO SŁAWKOWA

Analizowany projekt *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa* jest przestrzennym przedstawieniem polityki rozwoju miasta zapisanej w strategicznych dokumentach, przede wszystkim w *Strategii Rozwoju Miasta Sławkowa*. Nadrzędnym celem rozwoju określonym w strategii jest: *Podejmowanie konsekwentnych i systematycznych działań zmierzających do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju miasta Sławkowa we wszystkich aspektach jego funkcjonowania*. Rozwój zrównoważony jest rozumiany jako proces zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych, zapewniający równowagę pomiędzy zyskami i kosztami rozwoju.

Sformułowane, równe pod względem rangi i priorytetu w ich wdrażaniu, cele strategiczne odnoszą się do każdego z kluczowych kryteriów rozwoju miasta takich jak: społeczeństwo, gospodarka, środowisko przyrodnicze oraz ład przestrzenny. Są to następujące cztery cele strategiczne:

- *utrzymanie konsekwentnego tempa rozwoju społecznego oraz zasobów infrastrukturalnych miasta pozwalających na osiągnięcie zadowalających standardów cywilizacyjnych życia i wysokiej jakości kapitału ludzkiego*,

2.1. [1] GUS, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2013 roku http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/l_powierzchnia_i_ludnosc_przekroj_terytorialny_2013.pdf 10.07.2016
2.2. [2] http://katowice.stat.gov.pl/statystyczne-vademecum-samorzadowca/ 10.07.2016 Statystyczne Wademekum Samorządowca
2.3. [3] http://www.slawkow.pl 6.10.2014 Informacje o mieście
2.4. [4] http://katowice.stat.gov.pl/statystyczne-vademecum-samorzadowca/ 10.07.2016 Statystyczne Wademekum Samorządowca

- *tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia na terenie miasta działalności gospodarczej, lokowania nowych inwestycji, wykorzystywania atrakcyjności turystycznej*,
- *wykorzystywanie bogatych zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego Sławkowa do podniesienia atrakcyjności turystycznej, gospodarczej i społecznej wraz z niezbędnymi działaniami zmierzającymi do zachowania wartości środowiskowych,*
- *dążenie do wykreowania przestrzeni publicznej pozwalającej na wydzielenie: centrum reprezentacyjnego miasta, centrum miasta koncentrującego usługi społeczne oraz wprowadzenie równowagi w zakresie dostępu do infrastruktury.*

W projekcie studium obszar miasta został podzielony na 5 jednostek strukturalnych. Charakterystykę tych jednostek wraz z podaniem występujących na terenie ograniczeń rozwoju oraz planowanych w studium podstawowych kierunków zmian przedstawiono poniżej.

Jednostkę A – Śródmieście.

Wschodnią część jednostki **A** przecina obszar o wysokich walorach przyrodniczych i funkcji korytarza ekologicznego – dolina Białej Przemszy. W część zachodniej jednostki znajduje się obszar o podobnych walorach przyrodniczych, lecz mniejszy w skali – górny fragment Doliny Strugi Sławkowskiej – dopływ Białej Przemszy. W granicy tej jednostki znajduje się historyczne centrum miasta – stare miasto o średniowiecznym układzie urbanistycznym, dla którego w istniejących dokumentach planistycznych znajdują się wytyczne konserwatorskie w formie strefy ochrony konserwatorskiej A, B, W, OW, K, E w kształcie określonym w 1981 roku przez komisję Ministerstwa Kultury i Sztuki. W południowej części jednostki, na północ od torów kolejowych w rejonie zawilgocenia gruntów o pochodzeniu antropogenicznym ustanowiony jest jeden z czterech wydzieleń obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie*. Podstawowe funkcje tej jednostki to funkcje usługowe o charakterze miastotwórczym – usługi centrotwórcze o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, związane z obsługą ludności miasta oraz mające na celu obsługę ruchu turystycznego, a także funkcje mieszkaniowe i rekreacyjno–sportowe. Jako funkcje uzupełniające dla jednostki A przyjęto zieleń urządzoną parkową oraz zieleń łąkową i tereny przyrodniczo czynne (zielone). W południowo–zachodniej części jednostki znajduje się udokumentowane złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej *Sławków 1*. Dla tego złoża ustanowiony jest teren i obszar górniczy. Złoże jest eksploatowane metodą odkrywkową systemem ścianowym. Przewiduje się, że wyrobisko będzie rekultywowane w kierunku przyrodniczym – zieleń urządzona.

Podstawowe ograniczenia form rozwoju tej jednostki wynikają m.in. z położeniem pomiędzy dwoma obszarami o wartościach przyrodniczych – dolinami cieków wodnych oraz w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie,* stosowaniem wytycznych stref ochrony konserwatorskiej, a także kształtowaniem środowiska sprzyjającego rozwojowi funkcji mieszkaniowych i centrotwórczych, co wiąże się m.in. z ograniczeniem wprowadzania nowych, kolizyjnych działalności gospodarczych i wzmacnianiem obszarów terenów zieleni parkowej, w tym rekultywacją terenów poeksploatacyjnych w kierunku terenów zieleni.

Planowane główne kierunki zmian w rozwoju i zagospodarowaniu to: rewitalizacja zabudowy i przestrzeni publicznych, wprowadzanie nowych i wzmocnienie istniejących funkcji usługowych, rozwój bazy turystycznej oraz rekreacyjno–sportowej przede wszystkim w dolinie Białej Przemszy, a także rozwój podstawowej infrastruktury technicznej.

Kierunki zagospodarowania pociągające za sobą największe zmiany w sposobie użytkowania przestrzeni to planowana realizacja:

- funkcji usług sportu i rekreacji w dolinie Białej Przemszy na obszarach otwartych, użytkowanych rolniczo w formie użytków zielonych oraz leśnych i obszarów łęgowych, podlegających okresowym zalaniom,
- zbiornika wodnego na obszarach zalewowych Białej Przemszy poniżej planowanych terenów usług sportu i rekreacji.

Jednostka B – Chwaliboskie i Chojny

Jednostka **B** to obszar o charakterze wielofunkcyjnym, położony w północnej części miasta na wysoczyźnie triasowej. Jednostka ta znajduje się w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie*. W środkowo-południowej części jednostki znajdują się źródliska Strugi Sławkowskiej, a w rejonie Wielkiej Góry przebiega wododział topograficzny IV rzędu pomiędzy zlewnią dopływów Białej Przemszy Bobrka i Sławkowskiej Strugi, przy czym spływ powierzchniowy w rejonie Wielkiej Góry jest zakłócony w wyniku przekształcenia rzeźby terenu podczas budowy sieci torów kolejowych, biegnących w głębokich wykopach lub na wysokich nasypach oraz drogi krajowej DK 94. W południowo-zachodniej części jednostki na północ od torów kolejowych w rejonie zawilgocenia gruntów o pochodzeniu antropogenicznym ustanowiony jest jeden z czterech wydzieleń obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie*. Wschodnia część jednostki znajduje się w granicy otuliny parku krajobrazowego *Orlich Gniazd* oraz w zasięgu zaniechanego, udokumentowanego złoża rud cynku i ołowiu *Laski* o zasobach pozabilansowych. Wydobycie rud cynku i ołowiu z tego złoża było prowadzone poza granicami miasta metodą podziemną. W zasięgu złoża na powierzchni ziemi znajduje się zabudowa jednorodzinna. Planowane są uzupełnienia tej zabudowy. Na części jednostki w istniejących dokumentach planistycznych jest ustanowiona strefa ochrony konserwatorskiej E – ochrony ekspozycji panoramy historycznego układu urbanistycznego.

Funkcjami podstawowymi tej jednostki są funkcje: przemysłowo–usługowa, mieszkaniowa, rekreacyjno–sportowa. Funkcje uzupełniające to: funkcja rolnicza oraz zieleń łąkowa i tereny przyrodniczo czynne - zielone. Do podstawowych ograniczeń form rozwoju jednostki należą ograniczenia, wynikające z ustanowienia obszaru Natura 2000 i występowania obszaru źródlisk Strugi Sławkowskiej, a także położenia w granicy strefy ochrony konserwatorskiej E oraz z położenia w otulinie parku krajobrazowego *Orlich Gniazd*, a także w zasięgu udokumentowanego złoża rud cynku i ołowiu *Laski* i GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie.* Ograniczeniem dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i innych funkcji, dla których wskazane są dopuszczalne poziomy hałasu jest hałas emitowany przez drogę DK 94.

Planowane główne kierunki aktywizacji obszaru jednostki obejmują rozwój funkcji przemysłowo–usługowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rozwój bazy turystycznej oraz rekracyjno –sportowej w dolinie rzeki Białej Przemszy, a także rozwój infrastruktury technicznej. Największe zmiany w sposobie użytkowania przestrzeni pociągnie za sobą planowana zmiana funkcji odłogowanych terenów rolniczych w kierunku:

- potencjalnego rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefa ochronną,
- funkcji przemysłowo-usługowych (w granicy obszaru wyznaczonego liniowymi obiektami inżynierskimi linii kolejowych),
- funkcji mieszkaniowych i usługowych wzdłuż drogi krajowej DK 94 oraz pomiędzy tą drogą a liniowymi obiektami inżynierskimi linii kolejowej i doliną rzeki Białej Przemszy.

Jednostka C – Sławków Południowy

Jednostka **C** położona jest na południe od śródmieścia w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie* (część północna jednostki) i GZWP nr 453 *Biskupi Bór* (część południowa jednostki). Jednostkę przecina w układzie południkowym obszar o funkcji korytarza ekologicznego Dolina Strugi Sławkowskiej (dopływ Białej Przemszy). W rejonie Dębowej Góry przebiega wododział topograficznego IV rzędu pomiędzy zlewnią Sławkowskiej Strugi i Bobrka – kolejnego dopływu Białej Przemszy. Jednostka ta charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, w tym w części południowo-zachodniej występowaniem dużych kompleksów leśnych, ze skupiskami starodrzewu w rejonie Dębowej Góry – dęby szypułkowe z domieszką sosny pospolitej, a w szczytowych partiach zbiorowiska grądowe – lasy liściaste z grabem i lipą oraz charakterystyczną dla runa, marzanką wonną. W części wschodniej, wzdłuż torów kolejowych na terenach zalewiska o charakterze antropogenicznym wyznaczony jest jeden z czterech fragmentów obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie*. W granicy jednostki znajduje się zaniechane, udokumentowane złoże piasków formierskich *Staszówka*. Zasoby złoża wynoszą 261 tysięcy ton. Złoże to było w przeszłości eksploatowano metodą powierzchniową dla potrzeb prywatnej cegielni.

Obszary zainwestowane to przede wszystkim zespoły jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej oraz w części południowej stacja końcowa szerokotorowej linii kolejowej LHS Sławków Południowy wraz z terminalem przeładunkowym. Funkcje podstawowe tego obszaru to: funkcja mieszkaniowa, przemysłowo–usługowa, leśna. Do funkcji uzupełniających należą funkcja rekreacyjna, zieleń łąkowa i tereny przyrodniczo czynne - zielone.

Podstawowe ograniczenia formy rozwoju tej jednostki wynikają z ustanowienia na części terenu obszaru Natura 2000, przecięcia terenu Doliną Strugi Sławkowskiej i przebiegu w rejonie Dębowej Góry wododziału topograficznego IV rzędu pomiędzy zlewnią Bobrka i Sławkowskiej Strugi, a także ochroną udokumentowanego złoża piasków formierskich *Staszówka* oraz położenie jednostki w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie* (część północna jednostki) i GZWP nr 453 *Biskupi Bór* (część południowa jednostki). Wymagającym ochrony elementem środowiska przyrodniczego są też występujące na terenie jednostki lasy wraz ze skupiskami starodrzewu. Ograniczeniem dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i pozostałych funkcji, dla których wskazane są dopuszczalne poziomy hałasu jest hałas emitowany od stacji końcowej szerokotorowej linii kolejowej LHS oraz terminalu przeładunkowego.
Planowane główne kierunki aktywizacji tego obszaru obejmują rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o niskiej intensywności oraz rozwój terminali przeładunkowych i infrastruktury technicznej.

Największe zmiany w sposobie użytkowania przestrzeni pociągnie za sobą planowana zmiana funkcji terenów rolniczych i leśnych, w tym dużych fragmentów kompleksu leśnego w środkowo-zachodniej części jednostki oraz obszaru udokumentowanego złoża piasków formierskich *Staszówka* w kierunku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Na terenie jednostki znajduje się zarezerwowany niewielki fragment terenu pod budowę oczyszczalni ścieków. Rozwój terminali przeładunkowych będzie miał miejsce na już wykorzystywanym do tego celu obszarze.

Jednostka D – Groniec

Jednostka **D**, położona w zachodniej części miasta charakteryzuje się przewagą obszarów leśnych i wilgotnych. W części północnej wyznaczony jest jeden z czterech fragmentów obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie.* Duże walory przyrodnicze mają również tereny podmokłe, w tym rejon źródlisk Bobrka. Obszar jednostki znajduje się w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie* (część północno-wschodnia jednostki) i GZWP nr 453 *Biskupi Bór* (część południowa jednostki). Wschodnią części jednostki przecina wododział topograficzny IV rzędu pomiędzy zlewnią Bobrka i Sławkowskiej Strugi – dopływów Białej Przemszy. Niewielkie obszary zainwestowane w postaci skupisk zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowań Euroterminalu zlokalizowane są w części południowej tej jednostki. Podstawowe funkcje jednostki to: przemysłowo–usługowa, leśna oraz mieszkaniowa. Funkcjami uzupełniającymi są: funkcja rekreacyjna oraz zieleń łąkowa i tereny przyrodniczo czynne - zielone.

Podstawowe ograniczenia form rozwoju jednostki wynikają z położenia części terenu jednostki w obrębie obszaru Natura 2000 oraz w zasięgu GZWP nr 454 *Olkusz–Zawiercie* (część północno-wschodnia jednostki) i GZWP nr 453 *Biskupi Bór* (część południowa jednostki). Na sposób zagospodarowania ma też wpływ przebieg wododziału topograficznego IV rzędu pomiędzy zlewnią Bobrka i Sławkowskiej Strugi oraz występowanie terenów podmokłych, w tym źródlisk Bobrka.

Planowane główne kierunki aktywizacji to: rozwój terminali przeładunkowych i zabudowy przemysłowo–usługowej, budowa układu drogowego do obsługi Euroterminala oraz rozwój infrastruktury technicznej. Największe zmiany w sposobie użytkowania przestrzeni pociągnie za sobą planowana zmiana funkcji terenów leśnych w kierunku:

- funkcji przemysłowo-usługowej i usługowej polegającej przede wszystkim na rozbudowie terminali przeładunkowych w południowej części jednostki,
- funkcji mieszkaniowych (zabudowa jednorodzinna) na terenach rolniczych osiedla Niwa,
- budowa drogi głównej ruchu przyspieszonego do obsługi Euroterminala na terenach leśnych oraz w pobliżu terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej na osiedlu Niwa,
- rekultywacja terenu poprzemysłowego – fragmentu osadnika w północno-zachodniej części jednostki.

Jednostka E – Burki

Jednostka **E**, położona w południowo-zachodniej części miasta charakteryzuje się niewielkim zainwestowaniem i dużą powierzchnią kompleksów leśnych. Zainwestowanie terenu to zabudowa terminalu przeładunku gazów skroplonych w części północnej jednostki oraz niewielkie skupiska zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Jednostka znajduje się w zasięgu GZWP nr 453 *Biskupi Bór*. Obszar południowy jednostki obejmuje naturalną dolinę Białej Przemszy. Jest to obszar o wysokich walorach przyrodniczych z nagromadzeniem rzadkich gatunków, występujących w wilgotnych łąkach i sadzawkach, głównie w okolicach osady Burki. Licznie występują tam storczyki oraz umieszczony w czerwonej księdze roślin – wyblin jednolistny. W sadzawkach występują żaby moczarowe. W granicy jednostki usytuowany jest teren górniczy *Szczakowa* oraz obszary górnicze *Szczakowa II* i *Szczakowa IV,* ustanowione na udokumentowanym złożu piasków formierskich *Szczakowa,* eksploatowanych metodą odkrywkową, systemem zabierakowym przez Kopalnie Piasku S*zczakowa*. Po zakończeniu eksploatacji (koncesja ważna do 31.12.2018r.) wyrobisko popiaskowe zrekultywowane będzie w kierunku leśnym.

W granicy jednostki usytuowane są udokumentowane złoża piasków podsadzkowych *Pustynia Błędowska (obszar pozostały) i Szczakowa-Maczki*.

Funkcje podstawowe jednostki to funkcja leśna, mieszkaniowa oraz funkcja przemysłowo–usługowa. Funkcje uzupełniające to funkcja rekreacyjna oraz zieleń łąkowa i tereny przyrodniczo czynne - zielone.

Podstawowe ograniczenia form rozwoju jednostki wynikają z położenia w jej granicach obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, obejmujących naturalną dolinę Białej Przemszy i podmokłe tereny leśne i śródleśne, a także wynikają z odkrywkowej eksploatacji udokumentowanego złoża piasku formierskiego, prowadzonej w części południowej jednostki.

Główne kierunki aktywizacji obejmują rozwój terminali przeładunkowych i bazy turystyczno–rekreacyjnej w dolinie Białej Przemszy. Największe zmiany w sposobie użytkowania przestrzeni pociągnie za sobą planowana zmiana funkcji terenów leśnych w kierunku:

- funkcji przemysłowo-usługowej polegającej przede wszystkim na rozbudowie terminali przeładunkowych,
- funkcji mieszkaniowych (zabudowa jednorodzinna) na terenach rolniczych osiedla Burki, położonych na górnej terasie doliny Białej Przemszy oraz na niższych terasach doliny Białej Przemszy.

W celu realizacji powyższych ustaleń na terenie miasta wyodrębniono obszary o określonych kierunkach rozwoju, przeznaczone do realizacji odpowiednich funkcji wraz z określeniem kierunków zagospodarowania. Tereny te oznaczone są symbolem cyfrowo-literowym i kolorystycznie na rysunku studium:

Obszary o funkcjach mieszkaniowych:

- **MW** – Zabudowa wielorodzinna. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Kierunek ten ogranicza się do kilku niewielkich obszarów już w większości zainwestowanych w ten sposób.
- **MN** – Zabudowa jednorodzinna. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Kierunek ten wskazany jest na większości obszarów o funkcjach mieszkaniowych i stanowi podstawową formę rozwoju zabudowy na terenie miasta. Obejmuje obszary istniejącej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej oraz obszary o innym sposobie użytkowania, np. leśne lub rolne. Kierunek ten dominuje przede wszystkim w jednostce A i C, w tym na obszarze gruntów rolnych na Zagródkach oraz położonych na południowy zachód od linii kolejowej i dworca kolejowego w Sławkowie, a także gruntów rolnych i leśnych w rejonie Stawek, Staszówki i Dębowej Góry (jednostka C). Mniejsze tereny o takim kierunku wyznaczone są, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy we wszystkich jednostkach. W jednostce C obszary rozwoju tej funkcji wyznaczone są na udokumentowanym złożu piasków formierskich Staszówka. Wydobycie piasku z tego złoża jest zaniechane. W jednostce B część zainwestowanych i wolnych obszarów położona jest zasięgu złoża rud cynku i ołowiu „Krzykawka”. Jest to złoże zaniechane o zasobach pozabilansowych.

- **MNU** –Zabudowa jednorodzinna i usługowa. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług centrotwórczych oraz innych usług nieuciążliwych, nieprzekraczających standardów obszarów zamieszkania. Kierunek ten wskazany jest na obszarze w granicach miasta historycznego, podlegającego ochronie konserwatorskiej.
- **MU** – Zabudowa mieszkaniowo-usługowa. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług nieuciążliwych nieprzekraczających standardów obszarów zamieszkania. Kierunek ten wskazany jest w jednostce B na terenach o użytkowaniu rolniczym.

Obszary o funkcjach usługowych:

- **U –** Zabudowa usługowa. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy usługowej, obiektów nieuciążliwej działalności produkcyjnej, obsługi samochodów oraz myjni samochodowych i stacji paliw. Obszary wyznaczone są: w jednostce A w sąsiedztwie cmentarza i historycznych stodół, w jednostce B na terenach rolniczych wzdłuż drogi krajowej nr 94 oraz w jednostce D na terenach otwartych rolniczo-leśnych Garbierzy, pomiędzy istniejącym Euroterminalem a zabudową Grońca.
- **UP** – Usługi publiczne. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy usług użyteczności publicznej. Obszary wyznaczone są: w jednostce A i D na niewielkich, już zainwestowanych obszarach.

Obszary o funkcjach gospodarczych:

- **PU** – Zabudowa przemysłowo-usługowa, gdzie możliwa będzie realizacja zabudowy przemysłowej i usługowej oraz terminali przeładunkowych, a także obszarów infrastruktury przeładunkowej, składowania i dystrybucji paliw oraz tereny parkingów i garaży. Znaczące obszary rozwoju w kierunku przemysłowo-usługowym wprowadzono:
  - na terenach leśnych w zachodniej części gminy (pomiędzy istniejącymi terminalami przeładunkowymi oraz Białym Bagnem od wschodu i granicą gminy od zachodu),
  - na terenach odłogów rolniczych w północnej części miasta w obszarze ograniczonym obiektami inżynierskimi linii kolejowych.

  Pozostałe obszary o tym kierunku rozwoju pokrywają się lub w nieznacznym stopniu powiększają i uzupełniają obiekty i obszary istniejące.
- **P** – Zabudowa przemysłowa. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja zabudowy przemysłowej, terminali przeładunkowych oraz parkingów i garaży. Jest to niewielki, już zainwestowany obszar w jednostce B.
- **IT** – Tereny infrastruktury technicznej. Są to tereny, na których istnieją lub mogą powstać urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej takie jak:
  - stacje redukcyjno–pomiarowe gazu w jednostkach: A i B,
  - zaopatrzenia w energię elektryczną w jednostce A,
  - ujęć i zaopatrzenia w wodę w jednostkach: B i E,
  - istniejących i projektowanych oczyszczalni ścieków w jednostkach: A, C, E,
  - gospodarki odpadami w jednostce A.

Obszary o funkcjach komunikacyjnych:

- **GP** – Parkingi i garaże. Są to niewielkie tereny istniejących parkingów i garaży w jednostce A.
- **TK** – Tereny kolejowe. Są to tereny, na których istnieją stacje kolejowe, tory i bocznice o szerokości europejskiej w granicach terenów w jednostkach: A, B i C oraz tory i bocznice szerokotorowe w granicach terenów w jednostkach: B, C i E.
- **KDGP** – Projektowana droga główna ruchu przyśpieszonego, przebiegająca przez jednostki: B, C, D po terenach leśnych i rolnych.

Obszary o funkcjach rekreacyjnych:

- **ML** – Zabudowa letniskowa. Obszary o takim kierunku zagospodarowania obejmują niewielkie tereny istniejącej, pojedynczej zabudowy użytkowanej jako domki letniskowe, położonej w dolinie Białej Przemszy, w jednostce D.
- **US** – Usług sportu i rekreacji. Na obszarach o takim kierunku zagospodarowania możliwa będzie realizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych. Obszary wyznaczone są w jednostce: A, B, C, E. W jednostkach A i E obszary są wyznaczone w dolinie Białej Przemszy na terenach otwartych, użytkowanych rolniczo lub leśnych. W pozostałych jednostkach są to niewielkie tereny już zagospodarowane.

Obszary o funkcjach przyrodniczo-gospodarczych i ekologicznych:

- **ZP** – System zieleni miejskiej – tereny zieleni urządzonej – parkowej, z dopuszczeniem usług sportu i rekreacji oraz usług turystyki z zakazem lokalizowania nowych obiektów kubaturowych.
- **ZC** – System zieleni miejskiej **–** tereny cmentarzy w jednostce A.
- **R** – tereny rolnicze.
- **ZL** – Tereny lasów. W jednostkach: A, B, C, D, E. Dla tych terenów dopuszczono przeznaczenia inwestycyjne – usługi sportu i rekreacji oraz usługi turystyki.
- **ZN** – Tereny przyrodniczo czynne - zielone. W jednostkach: A, B, C, D, E. Dla tych terenów dopuszczono przeznaczenia inwestycyjne – usługi sportu i rekreacji oraz usługi turystyki z zakazem realizacji obiektów kubaturowych.
- **ZZ** – zieleni łąkowej i pastwisk. W jednostkach: A, B, C, D, E. Dla tych terenów za wyjątkiem fragmentów położonych w granicach obszaru Natura 2000 dopuszczono przeznaczenia inwestycyjne – usługi sportu i rekreacji oraz usługi turystyki z zakazem realizacji obiektów kubaturowych.
- **W** – tereny wód powierzchniowych, z dopuszczeniem terenów sportu i rekreacji oraz zakazem lokalizowania obiektów budowlanych za wyjątkiem obiektów o funkcji zgodnej z przeznaczeniem dopuszczalnym. Na terenie jednostek: A, B, C, D, E.
- **WP** – projektowy zbiornika wodnego.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO SŁAWKOWA ORAZ OKREŚLENIE PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA ANALIZOWANEGO DOKUMENTU

Sławków położony jest we wschodniej części Wyżyny Śląskiej, w mezoregionach: Garb Tarnogórski – część północna i Wyżyna Katowicka – część południowa. Obydwie jednostki oddziela próg tektoniczno-denudacyjny[5]. Według podziału geomorfologicznego obszar Sławkowa zalicza się do regionu Wyżyn Śląsko-Małopolskich, mezoregionu Północna Wyżyna Śląska, subregionu Garb Ząbkowicki, będącego wschodnią częścią progu środkowotriasowego[6].

3.1. STRUKTURA GEOLOGICZNA I ZASOBY NATURALNE[7]

W budowie geologicznej Sławkowa, w południowej i południowo-zachodniej części miasta występują utwory karbońskie i permskie o strukturze nieciągłej. Oprócz nich, w okolicach Dębowej Góry, Grońca, Kozibrodka występują piaskowce, mułowce i iłowce z konkrecjami syderytu, a także pokłady węgla kamiennego oraz warstwy łupków węglowych. Węgiel jest eksploatowany poza granicami Sławkowa (obecnie tylko w Jaworznie). W środkowej części miasta zalegają utwory permu dolnego, tzw. czerwony spągowiec. Są to zlepieńce porfirowo-wapienne i tufy dacytowe, odsłaniające się w rejonie Niwy oraz iłowce i mułowce pstre, zwane też glinami sławkowskimi. W północnej części miasta skały starszego podłoża pochodzą z triasu. Są to osady pstrego piaskowca, złożone w rynnach erozyjnych (miąższość do 10 m), szare łupki margliste przeławicone cienkimi warstwami gipsu, margle dolomityczne z morską fauną oraz dolomity wapniste o miąższości od 10 do 15 m. Najliczniej na terenie Sławkowa spotykane są utwory wapienia muszlowego – dolomity kruszconośne w wieku ponad 200 mln lat. Występują one głównie w północnej części miasta (Chwaliboskie). Ich miąższość wynosi około 50 m. Najmłodsze, czwartorzędowe utwory występują głównie w niższym położeniu gminy oraz w dolinie Białej Przemszy. Są to mady, piaski i żwiry rzeczne pochodzące z okresu lodowcowego oraz osady holoceńskie pochodzenia fluwialnego wypełniające dolinę Białej Przemszy. Lokalnie na terenie Sławkowa można spotkać piaski eoliczne, uformowane w drobne wydmy. Wychodnie dolomitów przykrywa ostrokrawędzisty rumosz skalny, pochodzący ze zwietrzenia skał triasowych. W dnach większych dolin są akumulowane piaski, muły i iły budujące tarasy zalewowe, a w starorzeczach i podmokłych obniżeniach narastają torfy.

W granicach Sławkowa znajdują się dwa nieudokumentowane złoża iłów, położone na południe od Góry Gieraska i w środkowej części miasta oraz siedem udokumentowanych złóż kopalin, w tym:

- złoże rud cynku i ołowiu *Laski,*
- złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej *Korzeniec,*
- złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej *Sławków 1,*
- złoże piasków formierskich *Staszówka,*
- złoże piasków formierskich *Szczakowa,*
- złoże piasków podsadzkowych *Pustynia Błędowska (obszar pozostały),*
- złoże piasków podsadzkowych *Szczakowa-Maczki.*

Udokumentowane złoża surowców naturalnych są chronione na podstawie przepisów Prawa Geologicznego i Górniczego.

Pod północno-wschodnim, skrajnym fragmentem miasta znajduje się część udokumentowanego złoża rud cynku i ołowiu *Laski*. Jest to złoże rozpoznane szczegółowo, nie występują tam zasoby

[5] J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski*, 1998

[6] S. Gilewska, *Wyżyny Śląsko - Małopolskie.* [w:] M. Klimaszewski (red.), Geomorfologia Polski, t. 1., 1972

[7] http://www.bialaprzemsza.pl/luk/images/pliki/PD-Ilona.pdf 15.10.2014 Roeding I., *Analiza jakościowa i ilościowa wód podziemnych w rejonie Sławkowa pod względem przydatności do spożycia* Praca magisterska pod kierunkiem promotora Prof. dr hab. inż. Jacek Motyka na wydziale Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 2005

przemysłowe. Powierzchnia ziemi w granicach złoża jest miejscami zabudowana domami jednorodzinnymi i podzielona na działki. Ewentualna eksploatacja tego złoża w przyszłości będzie prowadzona metodą eksploatacji podziemnej.

W centrum miasta na zachód od osiedla PCK położone jest udokumentowane złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej (zwanych glinami sławkowskimi) *Sławków 1.* Jest to złoże zagospodarowane, eksploatowane metodą odkrywkową, systemem ścianowym. Powierzchnia złoża wynosi 1.31 ha. Roczne wydobycie wynosi 8 tys. ton. Ze względu istniejącą w sąsiedztwie zabudowę mieszkaniową eksploatacja tego złoża jest ograniczona i najprawdopodobniej będzie zakończona w niedługim czasie.

Drugie udokumentowane złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej *Korzeniec* położone jest na zachód od Stawek, przy torach kolejowych, na terenie leśnym. Ma powierzchnie 1,3 ha. Jest rozpoznane szczegółowo. Brak tam zasobów przemysłowych.

W Staszówce k/Dębowej Góry znajduje się udokumentowane złoże piasków formierskich *Staszówka*. Powierzchnia złoża wynosi 8 ha.. Złoże było w przeszłości eksploatowano dla potrzeb prywatnej cegielni. Obecnie złoże jest zaniechane. Dla złoża piasków formierskich *Staszówka* planowane jest złożenie wniosku o skreślenie z ewidencji udokumentowanych złóż ze względu na wielkość zasobów niewystarczającą dla rozwinięcia bazy nowych inwestycji. Obszar złoża jest częściowo zabudowany i podzielony na działki, co uniemożliwia jego ewentualną eksploatację.

Wzdłuż południowej granicy gminy rozciąga się udokumentowane złoże piasków formierskich *Szczakowa,* eksploatowane przez kopalnię piasku *Szczakowa*. Tam też przebiega granica Terenu Górniczego Szczakowa oraz Obszarów Górniczych Szczakowa II i Szczakowa IV. Na terenie Sławkowa znajduje się ok. 10 ha złoża. Średnia miąższość złoża wynosi średnio 14 m, miąższość nakładu 0,3-0,5 m. Kopalnia Szczakowa prowadzi na terenie gminy eksploatacje systemem zabierakowym. Posiada koncesje na eksploatację ważną do 31.12.2018r.

Złoże piasków podsadzkowych *Pustynia Błędowska (obszar pozostały)* położone jest na południe od Dębowej Góry, w dolinie Białej Przemszy. Ma powierzchnie 1071,1 ha. Na złożu tym brak jest zasobów przemysłowych.

Kolejne złoże piasków podsadzkowych Szczakowa-Maczki położone jest w dolinie Białej Przemszy, na terenach leśnych, na południe i zachód od Burek. Jego powierzchnia wynosi 607.525 ha. Na złożu tym brak zasobów przemysłowych.

Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Likwidacja warstw geologicznych podczas eksploatacji kopalin oraz podczas realizacji głębokich wykopów.
- Ochrona udokumentowanych złóż kopalin.

3.2. STRUKTURA HYDROGEOLOGICZNA

Głębokość zalegania wód podziemnych na terenie Sławkowa jest niejednolita. Najwyżej położone zwierciadło wód podziemnych w granicach 1–2 m głębokości występuje w południowej, zachodniej i środkowej części Sławkowa. Niżej, na głębokości około 5 m zwierciadło wód podziemnych występuje w okolicy Miedawy w południowo-wschodniej części miasta. W północnej i północno-wschodniej części Sławkowa zwierciadło wód podziemnych występuje na głębokości około 5–20 m[8].

Głównym zbiornikiem wód podziemnych w Sławkowie są dolomity i wapienie triasowe, występujące w północnej części miasta. Na południu niewielkie części wód podziemnych pobierane są ze zlepieńców permskich, względnie z osadów czwartorzędowych, wypełniających dolinę Białej Przemszy. Obszar Sławkowa znajduje się w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych. Są to:[9]

2.5. [8] http://www.bialaprzemsza.pl/luk/images/pliki/PD-Ilona.pdf 15.10.2014 Roeding I., *Analiza jakościowa i ilościowa wód podziemnych w rejonie Sławkowa pod względem przydatności do spożycia* Praca magisterska pod kierunkiem promotora Prof. dr hab. inż. Jacek Motyka na wydziale Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 2005

[9] Program Ochrony Środowiska dla Miasta Sławków na lata 2004-2015

- **Zbiornik 454-T-1,2 Olkusz–Zawiercie** obejmujący część północną i północno-wschodnią gminy, wyznaczony jest w utworach triasowych – skałach dolomityczno-wapiennych wapienia muszlowego i retu. Jest to zbiornik szczelinowo-krasowy. Zasilanie wód podziemnych następuje bezpośrednio na wychodniach triasowych oraz pośrednio w miejscach kontaktu hydraulicznego przez przepuszczalną lub półprzepuszczalną warstwę czwartorzędową. Miąższość utworów wodonośnych piętra triasowego jest zmienne, od kilku do około 90 m. Drenaż wód podziemnych powodowany jest głównie przez wyrobiska górnicze kopalń rud cynku i ołowiu oraz częściowo przez system odwadniania Kopalni Piasku Szczakowa (poza granicą miasta). Układ zwierciadła wody w piętrze triasowym jest dostosowany do położenia istniejących baz drenażu i przebiegu dużych dyslokacji nieciągłych[10].
  Pod względem jakości wody te można zaliczyć do klas IIIb[11]. Wody podziemne Zbiornika 454-T-1,2 Olkusz–Zawiercie, leżące w obszarze Sławkowa wykorzystywane są na potrzeby komunalne miasta. Pochodzi stąd 98% wody zasilającej wodociągi miejskie Sławkowa.
- **Zbiornik 453-Q Biskupi Bór** – obejmujący część południową i południowo-zachodnią gminy, wyznaczony jest w utworach czwartorzędowych w dolinie Białej Przemszy. Zbudowany jest z utworów piaszczysto-żwirowych i lokalnie gliniastych, posiada charakter porowy, wykazujący naturalną odporność na zanieczyszczenia. Serię spągową stanowią gliny czwartorzędu lub ilaste utwory karbonu i permu. Miąższość wodonośnych osadów czwartorzędowych jest zmienna, zależna od rzeźby starszego podłoża i wynosi od kilku do 70 m. W warunkach naturalnych swobodne zwierciadło wód podziemnych w utworach czwartorzędowych stabilizowało się na głębokości od 5,0 do 14,5 m. Obecnie, obserwuje się depresję wód tego poziomu wynikającą m.in. z drenażu czwartorzędowego piętra wodonośnego w wyniku odwadniania Kopalni Piasku Szczakowa (poza granicą miasta) oraz pośrednie z powodu odwadnianie utworów czwartorzędu na skutek obniżenia zwierciadła wody w utworach triasu, spowodowanego drenującym wpływem kopalń rud cynku i ołowiu oraz węgla kamiennego (poza granicą miasta), a także ujęcia Lech (poza granicą miasta), eksploatującego wody połączonego piętra wodonośnego czwartorzędowo-karbońskiego. Główne przepływy strumieni wód podziemnych w czwartorzędowym piętrze wodonośnym odbywają się obecnie z północnego-wschodu, wschodu i południowego wschodu w kierunku południowo-zachodnim, zachodnim i północno-zachodnim do rowów i kanałów, stanowiących system odwodnienia Kopalni Piasku Szczakowa[12].
  Łatwość infiltracji wód opadowych jest przyczyną niskiej jakości wód podziemnych tego zbiornika w obszarach zurbanizowanych, gdzie migracja zanieczyszczeń jest stosunkowo łatwa (klasa IV). W terenach nie poddanych antropopresji jakość wód jest lepsza (klasa II, III) [13]. Na terenie miasta nie wykorzystuje się wód z tego zbiornika.

Wody podziemne Sławkowa znajdują się w Jednostce nr 130 Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd[14]. Do roku 2015 Sławków należał do dwóch jednostek Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd, to znaczy JCWPd 134 i JCWPd 135. Pomimo zmiany podziału na JCWPd charakterystykę stanu wód podziemnych przedstawiana się dla jednostek starego podziału. Stan ilościowy wód podziemnych jednostek JCWPd nr 134 i 135 jest słaby, a stan chemiczny kształtuje się na poziomie dobrym. O słabym stanie ilościowym JCWPd decydują czynniki zewnętrzne, w tym nadmierny pobór wody i odwodnienia górnicze. Efektem zniekształcenia stosunków wodnych pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym jest odwodnienie siedlisk lasów łęgowych w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd.

[10] Haładus A., Kania J., Kulma R. *Badania modelowe zmian stosunków wodnych w obrębie złoża piasków na obszarze górniczym Szczakowa III,* w: Gospodarka Surowcami Mineralnymi, t.23, Z. 1, 2007
[11] Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu będzińskiego na lata 2008-2020
[12] Haładus A., Kania J., Kulma R. *Badania modelowe zmian stosunków wodnych w obrębie złoża piasków na obszarze górniczym Szczakowa III,* w: Gospodarka Surowcami Mineralnymi, t.23, Z. 1, 2007
[13] Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu będzińskiego na lata 2008-2020
[14] http://www.psh.gov.pl/ Aktualna wersja podziału JCWPd na 161 części obowiązuje do końca 2014 roku. Planuje się, że projektowana, nowa wersja podziału na 172 części oraz subczęści, po akceptacji KZGW, będzie obowiązywała od 2015 roku.

Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Zniekształcenia stosunków wodnych pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym (w wyniku odwodnieni górniczych, głębokich wykopów liniowych obiektów inżynierskich, osuszania i urbanizacji terenu).
- Zagrożenie stanu chemicznego i ilościowego GZWP w wyniku: zmniejszenia infiltracji wód deszczowych do podziemnych poziomów wodonośnych oraz nadmierny poboru wód podziemnych w ujęciach użytkowych, a także odprowadzania nieoczyszczone ścieków komunalnych i deszczowych do wody i gruntu.

3.3. STRUKTURA MORFOLOGICZNA (POWIERZCHNIA ZIEMI), GLEBY

W strukturze morfologicznej Sławkowa wyraźnie zaznacza się odmienność północnej i południowej części miasta. Tereny północne są położone o 30–40 m wyżej od południowych. Szerokie wierzchowiny oraz garby osiągają tam wysokość 325–345 m n.p.m. Przy północnej granicy gminy leży najwyższe wzniesienie Sławkowa – Wielka Góra (368,00 m n.p.m.). W północno-wschodniej części Sławkowa, na odcinku około 5 km Biała Przemsza płynie w wąskiej (0,15–0,5 km) i głębokiej (0,4–0,6 km) dolinie o stromych zboczach i płaskim dnie, prawie w całości zajętym przez koryto oraz obszar zalewowy porośnięty łęgami. Południowa część miasta leży w szerokiej, zróżnicowanej tarasami rzecznymi Kotlinie Przemszy. Kotlina ma pochodzenie erozyjno-denudacyjne, wypreparowana jest w utworach karbońskich, permskich i triasowych. Wypełniają ją piaski czwartorzędowe[15]. Rzeźba terenu Sławkowa w większości jest przekształcona antropogenicznie. Już w średniowieczu na terenie dzisiejszego miasta wydobywano rudy cynku i srebra. Przyjmuje się, że zagrożenie deformacjami nieciągłymi spowodowane tą eksploatacją jest relatywnie niewielkie ze względu na samolikwidację większości pustek[16]. Od XVII wieku na terenie miasta prowadzono powierzchniową eksploatację galeny, a w XIX wieku prowadzono wydobycie galmanu na południowo-zachodnich stokach góry Gieraska oraz na zachodnim przedmieściu Sławkowa zwanym „Kozioł". W XX wieku najbardziej znaczące przekształcenia rzeźby nastąpiły w wyniku realizacji współczesnej infrastruktury przemysłowej, zwłaszcza sieci dróg i linii kolejowych związanych z LHS i obsługą Huty Katowice. Przez teren Sławkowa przebiega kilkanaście kilometrów linii kolejowych, prowadzonych na nasypach i wiaduktach bądź w wykopach o głębokości nawet do 20 m i szerokości od kilkunastu metrów do 0,5 km.

Przekształcenia rzeźby terenu dokonywane są również współcześnie. Najczęściej polegają na:

- likwidacji warstw wierzchnich litosfery w celu wydobycia kopalin (udokumentowane złoża: iłów dolnego permu *Sławków* i piasków formierskich *Sławków*.
- likwidacji powierzchni przepuszczalnych (czynnych przyrodniczo) i zastępowanie ich powierzchnią utwardzoną lub zabudowaną w mające miejsce podczas procesów urbanizacyjnych.

Na terenie Sławkowa dominują gleby bielicowe, wytworzone z utworów piaszczystych w IV, V i VI klasie bonitacji, z czego aż 65 % terenów rolnych należy do V i VI klasy gleb, a jedynie 31% do IV klasy. Gleby zanieczyszczone są metalami ciężkimi – stężenia metali ciężkich w glebie kilkakrotnie przekraczają wartości dopuszczalne dla gruntów zaliczanych do użytków rolnych grupy B [wg. załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359)]. Przyczyną wysokiej zawartości metali ciężkich w glebach w Sławkowie są czynniki naturalne, w tym przede wszystkim budowa geologiczna z udziałem dolomitów kruszconośnych oraz czynniki antropogeniczne, w tym: wieloletnia działalność człowieka związana z wydobyciem i przeróbką metali, emisja spalin z benzyn etylizowanych (skażenie przede wszystkim ołowiem obszarów położonych wzdłuż dróg w latach 80 XX wieku), opad pyłu z zanieczyszczonego powietrza, w tym z działalności przemysłowej i bytowej (niska emisja), nadmierne i niewłaściwe stosowanie środków chemicznych np. trutek, nieprawidłowe postępowanie z odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi.

[15] http://www.bialaprzemsza.pl/luk/images/pliki/PD-Ilona.pdf 15.09.2016, Roeding I. *Analiza jakościowa i ilościowa wód podziemnych w rejonie Sławkowa pod względem przydatności do spożycia* Praca magisterska pod kierunkiem promotora Prof. dr hab. inż. Jacek Motyka na wydziale Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 2005

[16] http://www.bialaprzemsza.pl/luk/images/pliki/PD-Ilona.pdf 15.109.2016, Roeding I. *Analiza jakościowa...*

Miejscami na terenie Sławkowa znajdują się tzw. „dzikie" wysypiska, na których mogą być zdeponowane odpady niebezpieczne, np.: płyty azbestowe, resztki farb i lakierów, oleje, itp. oraz dzikie wysypiska komunalne.

Likwidacja istniejącego zanieczyszczenia gleb jest bardzo trudna, wymaga wielu lat działań i dużych nakładów. Będzie możliwa po likwidacji źródeł zanieczyszczeń. Warunkami sprzyjającymi oczyszczaniu się gleb jest ekstensywne lub naturalne użytkowanie i pokrycie gleb szatą roślinną.

W Sławkowie nie występują tereny zagrożone ruchem masowym ziemi, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz.U. 2016, 672 ze zm.).

Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Przekształcenia rzeźby terenu w wyniku powierzchniowej eksploatacji kopalin oraz podczas procesów urbanizacyjnych, w wyniku których na dużych obszarach miasta naturalną rzeźbę terenu zastępuje rzeźba antropogeniczna.
- Wysokie stężenia substancji zanieczyszczających w glebie (metale ciężkie) degradacja terenów rolniczych.
- Współczesne procesy zanieczyszczające gleby (opad pyłu, nadmierne i niewłaściwe stosowanie środków chemicznych, przenikanie zanieczyszczeń z nieoczyszczonych ścieków oraz dzikich wysypisk i składowisk).

3.4. STRUKTURA HYDROLOFICZNA

Sławków położony jest w dorzeczu Wisły, w granicach zlewni Białej Przemszy. Biała Przemsza płynie po granicy miasta, otaczając je od wschodu i południa. Na wysokości Sławkowa rzeka sklasyfikowana jest w jednostce JCWP *Biała Przemsza od Ryczówki do Koziego Brodu* (MW0206). Jest to rzeka naturalna. Stan JCWP *Biała Przemsza od Ryczówki do Koziego Brodu* (MW0206) oceniany jest jako zły[17], przy czym jako zły oceniany był stan elementów fizyko-chemiczny i obecność substancji szczególnie szkodliwych (znaczne pogorszenie w 2013r.). Stan elementów biologicznych rzeki i jej potencjał ekologiczny oceniany był w 2014 roku jako dobry i umiarkowany. Podstawowe źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych Sławkowa znajdują się poza granicami miasta i są to zrzuty ścieków przemysłowych i wód dołowych, zanieczyszczonych metalami ciężkimi (Zakłady Górniczo-Hutnicze Bolesław, Kopalnia Rud Cynku i Ołowiu Olkusz i Pomorzany, Kopalnia Piasku Szczakowa).

Zlewnia Białej Przemszy na terenie Sławkowa (III rzędu), jest silnie przekształcona w wyniku działalność człowieka. Reżim hydrogeologiczny zlewni został zaburzony m. in. na skutek odwadniania eksploatowanych złóż kopalin. Część wschodnia i południowa Sławkowa należy bezpośrednio do zlewni środkowego odcinka rzeki i jej nielicznych dopływów powierzchniowych, w tym Sławkowskiej Strugi. Część zachodnia miasta leży w granicy zlewni rzeki Bobrek – prawego, niżej położonego dopływu Białej Przemszy i jego dopływu Rakówki. Wododział topograficzny IV rzędu pomiędzy zlewnią Bobrka i Sławkowskiej Strugi biegnie na terenie Sławkowa pomiędzy Dębową Górą na południu i Wielką Górą na północy. Biała Przemsza, na wysokości Sławkowa jest rzeką naturalną. W rejonie Miedawy uchodzi do niej prawobrzeżny dopływ Sławkowska Struga i lewobrzeżny dopływ Sztolnia. Poniżej w rejonie Ryszki uchodzi kolejny lewobrzeżny dopływ Sztoła. W południowej części miasta do Białej Przemszy odprowadzona jest gęsta sieć rowów melioracyjnych i niewielkich strug. Sławkowska Struga bierze początek w rejonie progu denudacyjnego powyżej Kołdaczki. Przecina obszar miasta płynąc przez Kołdaczkę, Korzeniec, Stawki (gdzie łączy się z ciekami z Zagródek) i Miedawę, stanowiąc umowną granicę pomiędzy terenem otwartym i leśnym. Jej naturalny spływ jest zaburzony liniowymi obiektami inżynierskimi – nasypy linii kolejowych i dróg. Tworzy m.in. mokradła na stoku Kołdaczki. W rejonie Grońca znajdują się źródła kolejnego prawobrzeżnego dopływu Białej Przemszy – Bobrka. Jego zlewnia obejmuje zachodnią część Sławkowa. W dużej mierze są to obszary wilgotne.

[17] http://www.katowice.pios.gov.pl/index.php?tekst=monitoring/informacje/stan2013/i 10.10.2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

Lewobrzeżne dopływy Białej Przemszy Sztolnia i Sztoła (płynące poza granicami miasta) mają źródła położone na wschód od miasta – Sztolnia w rejonie Bukowna, a Sztoła na południe od Żurady w gminie Olkusz. Obydwa cieki przepływają przez obszar powierzchniowej eksploatacji piasku – mają zaburzone reżimy hydrogeologiczne, niosą wody odpompowywane z pól eksploatacyjnych.

Sławków nie ma większych zbiorników wód powierzchniowych. Kilka niewielkich zbiorników wodnych znajduje się w dolinie Białej Przemszy – starorzecza. Należą do nich m.in.: staw w rejonie Chwaliboskiego, staw Zakładów Wyrobów Metalowych, rozlewisko – w rejonie ulic Olkuskiej i Fabrycznej, stawy wzdłuż ulicy Browarnej, w tym staw oczyszczalni ścieków. Poza doliną Białej Przemszy niewielkie zbiorniki wodne występują w zachodniej części miasta, wśród nich można wyróżnić staw Gozica, położony w lesie na południe od Ciołkowizny, niewielkie oczka wodne w rejonie osady Burki, czy też staw w rejonie Staszówki.

Na terenie Sławkowa nie ma obiektów sztucznej retencji. Istniejące na terenie miasta niewielkie stawy i rozlewiska, w tym te położone w naturalnej dolinie Białej Przemszy lub młaki i rozlewiska niewielkich cieków wodnych pełnią funkcje takich obiektów. Sztuczne obiekty małej retencji powinny być realizowane w obszarach zainwestowanych o dużym procencie powierzchni utwardzonej.

Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Przerywanie i zmiana kierunku spływu powierzchniowego oraz tworzenie się zastoisk wody w wyniku realizacji obiektów inżynierskich.
- Zagrożenie stanu jakościowego chemicznego wód powierzchniowych w wyniku odprowadzania nieoczyszczone ścieków komunalnych i deszczowych do wody i gruntu.

Dla terenu Sławkowa brak jest map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego[18].

Na podstawie danych historycznych można stwierdzić, że w gminie Sławków ok. 164 ha w sąsiedztwie Białej Przemszy zagrożonych jest wystąpieniem powodzi. Tereny najbardziej zagrożone to:

- wąski odcinek doliny poniżej Chwaliboskiego,
- rejon Walcowni, rozlewiska starorzecza Białej Przemszy,
- rejon od Niwki do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków,
- rejon Miedawy, gdzie do Przemszy wpada Struga Sławkowska,
- rejon Grońca i Garbierzy, gdzie liczne, naturalne cieki wodne zasilają potok Bobrek i Rakówka.

3.5. STRUKTURA KLIMATYCZNA, STAN SANITARNY POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO ORAZ KLIMAT AKUSTYCZNY I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Sławków leży w zasięgu klimatu Wyżyn Środkowych, krainie Śląsko–Krakowskiej. Klimat miasta wyróżnia się skróceniem pośrednich pór roku oraz znaczącymi cechami kontynentalizmu. Na teren gminy Sławków najczęściej napływa powietrze polarno-morskie (64% przypadków). Powietrze polarno-kontynentalne napływa w 31% przypadków. Przez około 4% roku docierają tam masy powietrza zwrotnikowo-morskiego, a 1% powietrza arktycznego. Przeważają wiatry słabe i umiarkowane z kierunków zachodnich, notowana jest wysoka ilość cisz – średnio 24 % w roku, najczęściej w sierpniu i we wrześniu. Średnia temperatura roku wynosi 7,1 stopnia C, długość okresu wegetacji z temperatura > 5 st. C wynosi 200-210 dni. Średnia wieloletnia suma opadów wynosi 750 mm. Ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu na terenie miasta występują zmienne warunki solarne. Spływ mas zimnego powietrza następuje zagłębieniami dolin. W Sławkowie jest on miejscami utrudniony w związku z licznymi liniowymi obiektami inżynierskimi.

Zgodnie z raportami rocznymi Śląskiego Monitoringu Powierza opracowanymi w oparciu o pomiary stanu sanitarnego powietrza w rejonie Sławkowa w latach 2010-2015 stężenia średnioroczne większości substancji zanieczyszczających powietrze występowały na poziomach nie przekraczających 50% normy.

[18] http://mapy.isok.gov.pl/imap/ 10.07.2015 Hydroportal publikujący mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w pdf.

Powyżej 100% normy w powietrzu utrzymywały się stężenia dwutlenku azotu NO2, pyłu zawieszonego PM10 oraz BaP oraz O3/8 godz. O jakości powietrza atmosferycznego informuje wskaźnik PM2,5/rok, który w roku 2013 wynosił w Aglomeracji Górnośląskiej 34,00. Wskaźnik ten znacząco odbiega od standardu jakości powietrza, który powinien być osiągnięty w 2015 roku wynoszący 20 µg/m3. Założony pułap stężenia ekspozycji w 2015 roku nie został osiągnięty[19]. Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że stan sanitarny powietrza atmosferycznego w Sławkowie jest zły. Znaczna ilość cisz i mała prędkość wiatrów sprzyja utrzymywaniu się na tym terenie zanieczyszczeń powietrza emitowanych na terenie Sławkowa i napływających wraz z dominującymi wiatrami z kierunków zachodnich. Najważniejszym źródłem emisji zanieczyszczeń oddziałujących na stan sanitarny powietrza Sławkowa jest tzw. niska emisja, czyli zanieczyszczenia wydobywające się ze źródeł na wysokości poniżej 40 m. Są to przede wszystkim zanieczyszczenia emitowane w wyniku spalania paliw stałych (węgla) w indywidualnych piecach domowych i niewielkich kotłowniach (w Sławkowie ok. 70% energii cieplnej w skali roku uzyskiwana jest jeszcze z kotłów węglowych i palenisk indywidualnych pracujących ze średnią sprawnością na poziomie 50-60%). Procesy spalania paliw stałych w urządzeniach o niskich sprawnościach są źródłem emisji substancji szkodliwych dla środowiska i człowieka, takich jak: CO, SO_2, NO_x, pyły, zanieczyszczenia organiczne, a także metale ciężkie. Emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych określamy emisją liniową. Emisja ta charakteryzuje się dużym stężeniem tlenku węgla, tlenków azotu i węglowodorów lotnych oraz znacznymi zmianami wielkości zarówno dobowymi jak i sezonowymi. Najwyższe stężenia zanieczyszczeń koncentrują się w pasie do 40 m od pasa emisji (drogi) i są roznoszone na odległość do ok. 150 m. Skład chemiczny emitowanych zanieczyszczeń jest niejednorodny i trudny do oszacowania. Emisja komunikacyjna jest dużo bardziej szkodliwa dla ludzi niż zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu, jako że zanieczyszczenia motoryzacyjne rozprzestrzeniają się w dużych stężeniach na niskich wysokościach w sąsiedztwie ludzi. Największym źródłem emisji komunikacyjnej na terenie Sławkowa są pojazdy poruszające się po drodze krajowej DK 94. Znaczący wpływ na ludzi, ze względu na bezpośredni kontakt, ma także ilościowo mniejsza emisja spalin pochodząca z ruch samochodów wewnątrz miasta. Lokalnym źródłem emisji przemysłowych w postaci pyłu zawieszonego, dwutlenku siarki, tlenku węgła, tlenku azotu oraz gazu propan-butan są m.in. Zakłady Wyrobów Metalowych, Terminal Przeładunkowo-Magazynowy Polski Gaz SA i wiele innych. Emisja ta ze względu na wysokość emitora też będzie zaliczana do emisji niskiej.

Istotnymi źródłami zanieczyszczenia hałasem jest komunikacja drogowa i kolejowa oraz zakłady przemysłowe. W Sławkowie największym emitorem hałasu jest 4,5 km odcinek drogi krajowej DK 94. Obecnie ma miejsce stały wzrost natężenia hałasu emitowanego przez ruch drogowy. Poziomy dźwięku emitowane przez poruszające się pojazdy samochodowe są wysokie i wynoszą nawet 75-90 dB przy progowych natężeniach hałasu w środowisku, w otoczeniu budynków mieszkalnych od 67 dB w porze nocnej do 75 dB w porze dziennej. Największe uciążliwości hałasu od linii kolejowej występują wzdłuż torów w środkowej części miasta. Hałas przemysłowy w Sławkowie koncentruje się przede wszystkim wokół terminali przeładunkowych LHS oraz przy Zakładach Metalowych. Obecnie prowadzony jest monitoring zasięgu poziomów hałasu udostępniany na Mapie Akustycznej powiatu będzińskiego[20].

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie Sławkowa są przebiegające przez jego teren linie energetyczne wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowe. Spośród instalacji radiokomunikacyjnych, emitujących promieniowanie elektromagnetyczne najbardziej rozpowszechnione są stacje bazowe telefonii komórkowej (BTS).

<u>Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu</u>

- Niekorzystne zmiany mikroklimatu w wyniku procesów urbanizacyjnych.
- Emisja substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne ze źródeł: niskiej emisji (źródeł na wysokości poniżej 40 m) i źródeł liniowych (emisja komunikacyjna).
- Emisja substancji zanieczyszczających i hałasu ze źródeł przemysłowych (terminale przeładunkowe) i komunikacyjnych (drogi).

[19] www.gios.gov.pl 8.07.2015, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska 2015
[20] http://geo.powiat.bedzin.pl/map.php?skin=bedzin_new_akustyczna mapa akustyczna powiatu będzińskiego 10.07.2015

3.6. STRUKTURA BIOTYCZNA

Sławków położony jest na skraju kilku odmiennych układów biotopów, co decyduje o bogactwie i różnorodności przyrodniczej występujących na terenie miasta i w jego sąsiedztwie. Zgodnie z podziałem geobotanicznym Sławków położony jest na wyżynach południowo-polskich, w krainie geobotanicznej Górnośląskiej, w okręgu Górnośląskim Właściwym i podregionach strzemieszyckim (C 1.3.1.g) i błędowskim (C 3.1.h). Obecny stan szaty roślinnej, w dużym stopniu ukształtowany jest przez wpływy antropogeniczne, w tym przede wszystkim wylesienia i drenaż wód podziemnych. Około 60% powierzchni Sławkowa obejmuje obszary paranaturalne i zmienione, zdolne do regeneracji spontanicznej. Ok. 30% powierzchni obejmuje obszary w różnym stopniu odkształcone, wymagające ingerencji człowieka. 10% powierzchni Sławkowa obejmuje obszary zdewastowane, a rewitalizacja ich powinna być prowadzona w kierunku leśnym lub przyrodniczym. Obserwowany jest zanik wielu gatunków, zwłaszcza związanych ze środowiskiem wilgotnym i równocześnie w wielu miejscach widoczna jest spontaniczna sukcesja roślinna.

W 2013 roku lasy pokrywały 40,2% powierzchni Sławkowa. Wskaźnik lesistości Sławkowa jest wyższy od wskaźnika notowanego w województwie śląskim – 30,8% i Polsce 29,2%[21] Największy udział we własności lasów ma Wspólnota Leśna – ponad 61%. Lasy Państwowe zarządzane przez Nadleśnictwo Chrzanów stanowią 21,7%, a lasy prywatne ponad 11% ogółu powierzchni lasów. Gospodarka leśna w lasach Wspólnoty Leśnej i lasach prywatnych prowadzona jest zgodnie z opracowanymi uproszczonymi planami urządzania lasów. Lasy pokrywają południową i zachodnią część miasta. W drzewostanie dominuje sosna występująca w monokulturach sosnowych lub sosnowo-brzozowych, rosnących na siedliskach lasów mieszanych. Około 5% lasów to olsy. Lasy sławkowskie są stosunkowo młode. Niewielkie skupiska starodrzewu występują w rejonie Dębowej Góry – skupisko okazałych dębów szypułkowych z domieszką sosny pospolitej, a w szczytowych partiach zbiorowiska grądowe – lasy liściaste z grabem i lipą oraz charakterystyczną dla runa, marzanką wonną. W lasach miejscowo rosną rośliny chronione. Stan zdrowotny lasów jest niezadowalający. Duża część drzewostanów wykazuje zahamowanie przyrostu, objawy przedwczesnego zrzucania igieł, miejscami przebarwienia aparatu asymilacyjnego i przerzedzenia koron. O takim stanie zdrowotnym drzewostanu decyduje oddziaływanie pyłów i gazów przemysłowych z rejonu Aglomeracji Górnośląskiej oraz zakłócenia stosunków wodnych (obniżeniem lustra wody i przesuszeniem gleb) na skutek eksploatacji górniczej. Lasy sławkowskie to lasy ochronne ze względu na zanieczyszczenie przemysłowe – znajdują się w II strefie średnich zagrożeń przemysłowych (wg stref ustalonych w lasach państwowych). Rodzaj i wiek drzewostanu oraz pokrywa glebowa wskazują na zaliczenie ich do klasy A – dużego zagrożenia pożarowego zgodnie z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych z 1976r.

Ok. 30% powierzchni miasta to grunty rolne Duże kompleksy rolne, położone w północnej części miasta są obecnie odłogowane Przyczyny odłogowania terenów rolniczych wiążą się z budową Huty Katowice i obsługujących ją linii i bocznic kolejowych, które utrudniały dojazd do pól, a także objęcia tych terenów w przeszłości strefą ochronną Huty Katowice (obecnie strefa nie obowiązuje - została zniesiona).

Na terenie Sławkowa występują cenne zbiorowiska terenów wilgotnych i suchych. Na dawnych terenach rolnych ma miejsce sukcesja roślin siedlisk ubogich i wyjałowionych z dominacją tarniny, a na stokach południowych roślinności z udziałem gatunków charakterystycznych dla muraw kserotermicznych. Na obszarach sukcesji roślin kserotermicznych występują rośliny rzadkie i chronione oraz rzadkie gatunki ptaków. Do bardzo cennych należą rozrzucone w zachodniej i południowej części Sławkowa niewielkie obszary zróżnicowanych siedlisk wilgotnych, wśród nich zbiorowiska łąk trzęślicowych z krwiściągiem, tworzących siedliska odpowiednie dla dwóch gatunków motyli wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej UE.

Inne cenne przyrodniczo obszary wilgotne to dolina Bobrka i Ciołkowizny, podmokłe łąki w pobliżu Grońca i Niwy oraz wilgotne łąki i sadzawki w okolicach osady Burki. W dolinie Białej Przemszy występują towarzyszące rozlewiskom i terenom wilgotnym lub zalewowym siedliska łęgowe i olsowe oraz rozległe trzcinowiska, zamieszkiwane przez liczne gatunki ptactwa wodnego. W oczkach wodnych występują rzadkie płazy. Na terenie Sławkowa znajdują się kolonie nocka orzęsionego wpisane na tzw. *Shadow List*.

[21] www.lasy.gov.pl 24.10.2014 Raport o stanie lasów w Polsce 2012, Dyr. Generalna Lasów Państwowych,2013

Lokalizacji kolonii nocka orzęsionego nie wskazuje się ze względu na ochronę gatunku.

Sławków leży w sąsiedztwie ogólnopolskiego korytarza ekologicznego wyznaczonego na wysokości miasta obszarem Parków Krajobrazowych *Orlich Gniazd* i *Dolinki Krakowskie*. W rejonie Sławkowa korytarzem ekologicznym o największym znaczeniu ekologicznym jest dolina Białej Przemszy oraz dolina Sławkowskiej Strugi, wspomagane przez kompleksy leśne zajmujące południową część miasta wraz z towarzyszącymi im obszarami zbiorowisk wilgotnych (źródliska Bobrka) i zbiorowisk mozaikowych, a także odłogowane obszary rolnicze, zajmujące tereny w północnej części miasta. W dużej części obszary te pokrywają się z planowanymi obszarami korytarzy spójności przedstawianymi w materiałach RDOŚ w Katowicach[22]. Szlak migracji ptaków obejmuje dolinę Białej Przemszy[23]. Dużą barierą ekologiczną w rejonie Sławkowa są torowiska linii kolejowych wraz z rozbudowanymi terminalami i bocznicami oraz droga krajowa DK 94. Powodują one fragmentację ekologiczną miasta i utrudniają przepływ elementów biotycznych. Istotnym elementem czasowo ograniczającym drożność i wartość korytarza ekologicznego Doliny Białej Przemszy jest eksploatacja powierzchniowa piasku prowadzona przez Kopalnię Piasku Szczakowa.

Istotne problemy ochrony środowiska z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Likwidacja obszarów otwartych (tereny wilgotne, rolnicze, nieużytki) i leśnych podczas procesów urbanizacyjnych, Procesy te stanowią poważne zagrożenie dla środowiska. Prowadzą do likwidacji szaty roślinnej, gleby i powierzchni biologicznie czynnej, co pociąga za sobą zmiany w strukturze klimatycznej (niekorzystna zmiana mikroklimatu) oraz hydrologicznej i hydrogeologicznej (przyspieszenie spływu powierzchniowego i ograniczenie infiltracji wód deszczowych do podziemnych poziomów wodonośnych, zmniejszenie bioróżnorodności (zanikanie gatunków).
- Zły stan zdrowotny drzew drzewostanów (na skutek zanieczyszczenia powietrza, zmiany stosunków wodnych).
- Zmiany charakteru siedlisk w wyniku przesuszenia lub zawilgocenia gleb (na skutek likwidacji powierzchni biologicznie czynnej i przekształceń rzeźby terenu).

3.7. OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000

Obszar Natura 2000

Wśród występujących na terenie Sławkowa zbiorowisk wilgotnych występują zbiorowiska łąk trzęślicowych z krwiściągiem, tworzących siedliska odpowiednie dla dwóch gatunków motyli wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej UE. Obszary te zostały objęte ochroną w formie obszarów Natura 2000 pod nazwą *Łąki w Sławkowie* decyzją Wykonawczą Komisji z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów, mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowaną jako dokument nr C(2013) 7358) (3013/741/UE[24]. Decyzja obejmuje cztery niezależne niewielkie fragmenty miasta. Łączna powierzchnia wydzieleń ma 51 ha. Występuje tam mozaika siedlisk łąkowych, w tym łąk trzęślicowych i świeżych oraz mokradłowych z dominacją zbiorowisk łąkowych z rzędu Molinietalia i Arrhenatheretalia, z bardzo bogatą florą. Najcenniejsze przyrodniczo zbiorowiska ze związku Molinion zajmują powierzchnię około 28,6% kompleksu łąk. Obszar ten stanowi siedlisko dla rzadkich gatunków motyli – stwierdzono tam obecność dwóch gatunków ujętych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: Maculinea nausithous i Maculinea teleius. O wyjątkowym znaczeniu tych obszarów zadecydowała bardzo duża ilość krwiściąga oraz korzystna dla rozrodu motyli fauna mrówek.

Cel ochrony obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie*

Ochrona siedliska przyrodniczego: zmiennowigotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) (kod: 6410) oraz gatunków motyli: modraszek nausitous *Maculinea* (*Phengaris*) *nausithous* (kod: 6179), modraszek telejus *Maculinea* (*Phengaris*) *teleius* (kod: 6177).

[22] http://www.geoportal.rdos.katowice.pl/geoportal/ z dnia 3.12.2016
[23] http://www.slaskie.pl/planzagospodarowania/files/zalaczniki/2016/09/26/1474878101/1474889814.pdf z dnia 3.12.2016
[24] Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej PL nr L350/287 z dnia 21.12.2013 roku

Dla obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie* Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska 26 stycznia 2016 roku przystąpił do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Plan określi aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia 2/3 siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania.

Istotne problemy ochrony środowiska z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Zmiany charakteru siedlisk w wyniku zaprzestania wykaszania łąk oraz zaprzestania wypasu zwierząt.
- Zmiany charakteru siedlisk w wyniku przesuszenia lub zawilgocenia gleb na skutek możliwej likwidacji powierzchni biologicznie czynnej lub przekształceń rzeźby terenu na terenach przewidzianych do zabudowy leżących w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów Natura 2000 (dotyczy to wydzieleń w jednostce B i C).

Otulina Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd*

Północno-wschodnia części miasta (dolin Białej Przemszy i część osady Chwaliboskie), znajduje się w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd*[25]. Ochroną obszarową objętych jest 98 hektarów, obejmujących fragment doliny Białej Przemszy i osady Chwaliboskie z urozmaiconą rzeźbą terenu i mozaikową formą pokrycia terenu. Otulina parku krajobrazowego została ustanowiona w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Istotne problemy ochrony środowiska z punktu widzenia analizowanego dokumentu

- Zniekształcenia stosunków wodnych pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym co może powodować odwodnienie siedlisk lasów łęgowych w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd (w wyniku odwodnień górniczych, głębokich wykopów liniowych obiektów inżynierskich, osuszania i urbanizacji terenu).

Pomniki przyrody

Ochrona indywidualną przyrody w formie pomniki przyrody (ustanowioną na podstawie przepisów ustawy o ochronie) objęte jest jedno drzewo gatunku grusza polna – Pyrus communis (nr rejestru 286 - ul. Krzywda).

Zieleń miejska

W śródmieściu Sławkowa na niewielkich obszarach urządzone są tereny zieleni miejskiej. Wśród nich znajduje się: zieleń zabytkowego zespołu staromiejskiego (zamek, fragment wałów obronnych, kościół, ulice obwodowe), zieleń cmentarza, zieleń towarzysząca zespołowi zabudowań zabytkowych młyna oraz innym obiektom zabytkowym w mieście, a także zieleń towarzysząca obiektom sportowym. Zajmują one około 0.14% powierzchni miasta (5 ha). Tereny zieleni miejskiej wykorzystywane są jako obszary rekreacyjne i spacerowe, pełnią funkcje mikroklimatyczne na terenach zainwestowanych Swoistą formą zieleni miejskiej są ogrody przydomowe.

[25] Położony na terenie województwa śląskiego i małopolskiego. Obejmuje teren Wyżyny Krakowsko–Częstochowskiej – obszaru o bardzo interesującej budowie geologicznej, gdzie dominują skały mezozoiczne i utwory jurajskie, kształtowane zjawiskami krasowymi. Charakterystycznym elementem krajobrazu tego obszaru jest mozaika wierzchowin wapiennych, urozmaiconych pasmami skałek oraz rozcinających je, pozbawionych wody dolin krasowych. Uwarunkowania te mają odbicie w bogactwie krajobrazowym i przyrodniczym. Występują tu bardzo blisko siebie zbiorowiska roślinne, które wykazują skrajne cechy pod względem florystycznym i ekologicznym. Do najciekawszych przedstawicieli królestwa zwierząt tego obszaru należy zaliczyć kilkanaście gatunków nietoperzy oraz wiele rzadkich ciepłolubnych gatunków bezkręgowców. Na uwagę zasługuje także, często endemiczna fauna drobnych bezkręgowców żyjących w jaskiniach. Zarządzanie Parkiem Krajobrazowym *Orlich Gniazd* na terenie województwa śląskiego odbywa się w oparciu o Plan Ochrony Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd* przyjętym uchwałą nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 roku w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd*.

3.8. KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY

Krajobraz Sławkowa jest zdeterminowany rzeźbą i pokryciem terenu oraz sposobem zainwestowania. Dużymi wartościami kulturowymi charakteryzuje się krajobraz miasta średniowiecznego, zlokalizowanego na wzniesieniu nad doliną Białej Przemszy, którego układ urbanistyczny wpisany jest do rejestru zabytków. W najwyższym punkcie wzniesienia znajduje się rynek miejski (313,3m n.p.m.). We wschodniej części starego miasta zlokalizowany jest kościół, a w południowo-wschodniej części miasta znajdują się relikty zamku, stanowiące wyodrębnione układy krajobrazowe. Zabudowa o niewielkiej skali rozmieszczona jest ciasno wzdłuż wąskich ulic. Charakterystyczne, jeszcze do niedawna dla Sławkowa, domy podcieniowe są obecnie rzadkością. Ważnym elementem układu urbanistycznego są ulice stodolne (dawna dzielnica stodolna), prowadzące dawniej na tereny rolnicze. Są one śladem jednego z aspektów dawnej gospodarki miejskiej. Najmniej pożądanym elementem w tkance miasta lokacyjnego są obiekty o formach typowych, wywodzących się z miasta współczesnego lub z okresu 2. połowy XX wieku. Panorama miasta historycznego najlepiej prezentuje się od strony wschodniej, czyli oglądana z przeciwległego stoku doliny Białej Przemszy. Dominantą tego widoku jest gotycka sylweta kościoła. Pod względem krajobrazowym niekorzystnie przedstawia się widok stoku położonego na południowy zachód od miasta lokacyjnego. Przyczyną takiego odbioru krajobrazu tego fragmentu miasta jest nieład przestrzenny spontanicznie rozwijającej się zabudowy oraz brak zieleni urządzonej.

Wartościowym krajobrazem przyrodniczo-kulturowym charakteryzuje się obszar północnej części doliny Białej Przemszy wraz z uchodzącymi do niej dolinkami i osadą Chwaliboskie. Godnym uwagi jest przełomowy charakter doliny rzeki oraz mozaikowy układ siedlisk i zachowane w najstarszej części wsi Chwaliboskie dawne podziały z fragmentami wąskich traktów komunikacyjnych.

Położone w północnej części miasta tereny rolnicze są odłogowane i mają formę lekko pofałdowanej wysoczyzny, porośniętej trawami i tarniną. Obszar przecinają liniowe obiekty inżynierskie – nasypy kolejowe i drogowe.

Kolejnym obszarem wyróżniającym się morfologicznie jest dolina Białej Przemszy na wysokości miasta lokacyjnego. W tym miejscu ma charakter niezbyt szerokiej doliny o wysokich brzegach, której dnem płynie meandrująca rzeka. Zauważalne są początki procesu zabudowy doliny. Elementem o wartościach kulturowych tego obszaru są zabudowania dawnej walcowni z urządzeniami towarzyszącymi.

Opadający w kierunku doliny Sławkowskiej Strugi południowo-zachodni stok wzgórza, na którym zlokalizowane jest miasto historyczne to teren lokalizacji osad: Kołdaczka, Korzeniec wraz z towarzyszącymi im terenami rolniczymi (otwartymi) oraz teren śródmieścia rozwijającego się w kierunku niewielkiego cypla ukształtowanego u ujścia Sławkowskiej Strugi do Białej Przemszy (296m n.p.m.). Obecnie obszar ten podlega bardziej lub mniej rozproszonej urbanizacji, związanej z rozwojem zabudowy mieszkaniowej. Między innymi zlokalizowane jest tam osiedle PCK, utworzone z zespołu czteropiętrowych bloków mieszkalnych oraz zespoły indywidualnej zabudowy jednorodzinnej, najczęściej rozmieszczone rzędowo wzdłuż ulic.

Południowa cześć Sławkowa pokryta jest lasami, porastającymi tarasową dolinę Białej Przemszy. Na niewielkich polanach leśnych znajdują się osady: Burki, Niwa, Dębowa Góra, Staszówka, Stawki, Zagródki oraz fragmenty Korzeńca z zabudową zagrodową lub rozmieszczoną wzdłuż ulic. Obszary leśne poprzecinane są liniowymi obiektami inżynierskimi – nasypami kolejowymi linii kolejowych, rozwijającymi się w ogromnej wielkości terminale przeładunkowe oraz trasami linii wysokiego napięcia.

<u>Istotne problemy ochrony środowiska z punktu widzenia analizowanego dokumentu</u>

- Urbanizacja krajobrazów otwartych, w tym leśnych obszarów po-rolniczych (zarośla, odłogi), zalewowej terasy doliny Białej Przemszy.

4. ANALIZA I OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW REALIZACJI PLANOWANYCH KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO

Środowisko przyrodnicze Sławkowa podlega dynamicznym przemianom następującym pod wpływem czynników zewnętrznych i wewnętrznych, będących efektem działalności przemysłowej, prowadzanej zarówno poza granicami miasta (górnictwo, hutnictwo, energetyka), jak i na jego terenie (przemysł metalowy, terminale przeładunkowe). Największe przemiany struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta związane są z rozwojem infrastruktury terminali przeładunkowych oraz zabudowy mieszkaniowej oraz, będącą efektem tych działań, rozbudową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej terenów rozwojowych. Na terenie Sławkowa są też realizowane linowe inwestycje o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Poważne zagrożenia środowiska wynikają z następujących pod wpływem działalności człowieka przemian struktury morfologicznej, hydrograficznej i hydrogeologicznej oraz struktury klimatycznej i struktury biotycznej.

4.1. STRUKTURA GEOLOGICZNA I HYDROGEOLOGICZNA ORAZ ZASOBY NATURALNE

Struktura geologiczna i hydrogeologiczna podlegać będzie znaczącym przemianom podczas działań związanych z likwidacją lub przemianą struktur geologicznych oraz działaniach związanych z drenażem wód podziemnych i zmianą reżimów wód powierzchniowych. Takie działania mogą mieć miejsce m.in. podczas budowy zbiornika wodnego na Białej Przemszy (jednostka A), realizacji inwestycji przemysłowych i przemysłowo-usługowych na terenach (jednostka B, D, E).

Na strukturę hydrogeologiczną będzie również negatywnie oddziaływać znacząca likwidacja powierzchni czynnej przyrodniczo na terenach leśnych i rolnych podczas procesów inwestycyjnych realizowanych na obszarach o przemysłowym, usługowym, mieszkaniowym kierunku zagospodarowania (jednostka B, C, D, E).

Rekompensatą negatywnego oddziaływania będzie wskazany w projekcie studium nakaz retencjonowania wody opadowej oraz uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej i odpadami (jednostka A, B, C, D, E).

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Inwestycje wymagające realizacji głębokich wykopów, w tym działania związane z realizacją liniowych inwestycji infrastrukturalnych, m.in. **PU, P, DKGP, TK, IT** oraz działania związane z likwidacją fragmentów struktur geologicznych np.: podczas powierzchniowej eksploatacją kopalin, w związku z likwidacją utworów geologicznych będą w znaczącym stopniu, oddziaływać na strukturę geologiczną. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Likwidacja powierzchni biologicznie czynnej, która nastąpi podczas realizacji inwestycyjnych kierunków zagospodarowania **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** będzie przyczyną przyspieszenie spływu powierzchniowego i w efekcie zmniejszenia infiltracji wód powierzchniowych w głąb górotworu. Nastąpi wówczas zmniejszenie dopływu wód zasilających podziemne poziomy wodonośne i zwiększenie leja depresji. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu regionalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

- Inwestycje realizowane na terenach mieszkaniowych i usługowych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP**, a także niektóre inwestycje realizowane na obszarach przemysłowych **P** będą w niewielkim stopniu, jedynie w warstwie powierzchniowej, oddziaływać na strukturę geologiczną. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Tworzenie zbiorników retencyjnych oraz zbiornika **WP** i zatrzymanie wody na terenach inwestycyjnych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** (w projekcie studium wpisano obowiązek retencjonowania wody) będzie sprzyjać infiltracji wód opadowych do podziemnych poziomów wodonośnych, co przyczyni się do zmniejszenia leja depresji. Działanie to zapobiegnie przyspieszeniu i zwiększeniu ilości odprowadzanych wód opadowych do kanalizacji i zmniejszeniu infiltracji wód opadowych do podziemnych poziomów wodonośnych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu regionalnym.
- Zatrzymanie wody na terenach inwestycyjnych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** w zbiornikach retencyjnych umożliwi jej wykorzystanie dla celów technicznych lub ogrodowych (tzw. szara woda), co przyczyni się do oszczędności wody z sieci wodociągowej i tym samym poboru wody z ujęć użytkowych.
- Wskazanie na konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, obejmującej kanalizację sanitarną i deszczową oraz gospodarki odpadami, w tym likwidacji dzikich i starych wysypisk odpadów komunalnych i składowisk przemysłowych pozwoli na ograniczenie przenikania zanieczyszczeń do górotworu i podziemnych poziomów wodonośnych. W ramach tych działań wskazano miejsce budowy nowych oczyszczalni ścieków **IT** w jednostkach C i E. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu regionalnym.

OCHRONA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN

W projekcie studium zostało ujawnionych siedem udokumentowanych złóż kopalin charakteryzujących się różnym stanem dostępności i będących na różnych etapach eksploatacji:

- Złoże rud cynku i ołowiu *Laski* nie posiada zasobów przemysłowych, jednak ewentualna eksploatacja złoża będzie prowadzona metodą eksploatacji podziemnej. Istniejąca zabudowa na powierzchni nie powinna stanowić przeszkody przy eksploatacji złoża.
- Eksploatacja złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej *Sławków 1* będzie w niedługim czasie zakończona ze względu na wyczerpanie się zasobów i istniejącą zabudowę wielorodzinną w sąsiedztwie. Wyrobisko będzie rekultywowane w kierunku przyrodniczym.
- Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej *Korzeniec* nie posiada zasobów przemysłowych. Jego ewentualna eksploatacja będzie się wiązała z likwidacją szaty roślinnej i zmianą reżimu wód.
- Złoże piasków formierskich *Staszówka* było eksploatowano dla potrzeb prywatnej cegielni. Obecnie jest zaniechane, a wielkość zasobów jest niewystarczającą dla rozwinięcia bazy nowych inwestycji. Powierzchnia złoża jest częściowo zabudowana i podzielona na działki. Dla złoża będzie złożony wniosek o wszczęcie procedury skreślenia z ewidencji udokumentowanych złóż..
- Złoże piasków formierskich *Szczakowa* jest obecnie eksploatowane**,** a po zakończeniu eksploatacji rekultywowane w kierunku przyrodniczym.
- Złoża piasków podsadzkowych *Pustynia Błędowska (obszar pozostały)* oraz *Szczakowa-Maczki* nie posiadają zasobów przemysłowych. Ich ewentualna eksploatacja będzie się wiązała z likwidacją szaty roślinnej i zmianą reżimu wód.

OCHRONA GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH

W celu ochrony GZWP przed immisją substancji zanieczyszczających w projekcie studium wskazano kierunki rozbudowy systemu kanalizacji na terenie miasta, w tym lokalizację budowy nowych oczyszczalni ścieków oraz zwrócono uwagę na konieczność lepszej organizacji gospodarki odpadami i likwidacji dzikich odpadów. Ochrona GZWP przed powstawaniem leja depresji jest uwzględniona w ustaleniach dotyczących obowiązku retencjonowania wody na terenach urbanizowanych.

4.2. STRUKTURA MORFOLOGICZNA I HYDROLOGICZNA. POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY

Struktura morfologiczna i hydrologiczna podlegać będzie przemianom podczas budowy zbiornika

wodnego na Białej Przemszy (jednostka A) oraz realizacji inwestycji przemysłowych i przemysłowo-usługowych (w tym ewentualnych urządzeń OZE) i drogowych na terenach (jednostka B, D, E), a także inwestycji mieszkaniowych (jednostka B, C, E).

Rekompensatą negatywnego oddziaływania będzie wskazany w projekcie studium nakaz retencjonowania wody opadowej oraz uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej i odpadami (jednostka A, B, C, D, E).

Rewitalizacja obszarów powierzchniowej eksploatacji kopalin będzie sprzyjać odnowieniu powierzchni ziemi i gleb, jednak będą to antropogeniczne elementy środowiska (jednostka A, E).

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Inwestycje wymagające realizacji dużych obiektów inżynierskich, w tym nasypów i wykopów na terenach **PU, P, IT, TK**, **DKGP** oraz powierzchniowa eksploatacja kopalin i budowa zbiornika wodnego **WP** będzie w znaczący sposób przekształcać rzeźbę terenu zastępując obszary naturalnej rzeźby terenu przez rzeźbę antropogeniczną. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Przeznaczenie dużych powierzchni terenów rolnych i leśnych pod nowe inwestycje na terenach **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** spowoduje, na prawie wszystkich terenach rolniczych i fragmentach terenów leśnych, likwidację naturalnych, zanieczyszczonych metalami ciężkimi gleb. Na części zainwestowanych terenów, w granicy powierzchni biologicznie czynnej, naturalne gleby będą zastępowane glebami antropogenicznymi. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

- Inwestycje związane z zabudową mieszkaniową lub usługową na terenach **MN, MW, MNU, MU**, **U, UP**, **GP** będą oddziaływać w wierzchniej warstwie struktury morfologicznej, powierzchownie przekształcając rzeźbę terenu tworząc w miejscach o naturalnej rzeźnie terenu obszary o antropogenicznej rzeźbie terenu. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Realizacja planowanych w projekcie studium kierunków zagospodarowania przestrzennego nie będzie oddziaływać w sposób znaczący na stan jakości wód Białej Przemszy.

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Rekultywacji terenu po eksploatacji udokumentowanego złoża iłów dolnego permu *Sławków* w kierunku przyrodniczym pozwoli na zabezpieczenie terenu przed przenikaniem zanieczyszczeń do podziemnych poziomów wodonośnych oraz przyspieszenie odnowienia wierzchniej warstwy powierzchni ziemi wraz z glebą i pokryciem roślinnym. Teren będzie włączony do systemu terenów zieleni miejskiej i udostępniony mieszkańcom. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Rekultywacja terenu po eksploatacji udokumentowanego złoża piasków formierskich *Sławków* w kierunku leśnym pozwoli na zabezpieczenie terenu przed przenikaniem zanieczyszczeń do podziemnych poziomów wodonośnych oraz przyspieszenie odnowienia wierzchniej warstwy powierzchni ziemi wraz z glebą i pokryciem roślinnym. W związku z położeniem terenu eksploatacji w wilgotnym obszarze doliny Białej Przemszy dobór roślin powinien uwzględniać warunki siedliskowe. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- W projekcie studium wskazano konieczność utrzymania naturalnego stanu wód powierzchniowych **W,** co wzmacnia działania na rzecz bioróżnorodności i krążenia wód w środowisku. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu regionalnym.
- Budowa zbiorników retencji wód opadowych i roztopowych na nowych terenach inwestycyjnych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** spowoduje częściowe zatrzymanie wód opadowych na terenach zainwestowanych. Wpłynie to na poprawę mikroklimatu terenów zainwestowanych i wzmacnianie ich bioróżnorodność w powstałych zbiorowiskach siedlisk wilgotnych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

4.3. STRUKTURA KLIMATYCZNA,

Struktura klimatyczna będzie podlegać przemianom w związku z realizacją inwestycji na obszarach przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych (jednostka A, D, C, D, E). Niekorzystne zmiany będą dotyczyć mikroklimatu i stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Ważnym ustaleniem projektu studium działającym na rzecz poprawy jakości klimatu jest zachowanie obszarów aktywnych przyrodniczo, oddzielających tereny mieszkaniowe od przemysłowych i zachowanie pasów zieleni pomiędzy skupiskami planowanej zabudowy mieszkaniowej (jednostka B, C, D, E).

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i co za tym idzie likwidacja szaty roślinnej na terenach inwestycyjnych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** spowoduje na terenie istniejących i rozwijających się dzielnic miasta niekorzystną zmianę mikroklimatu (obniżenie wilgotności powietrza, zwiększone nagrzewanie się powierzchni i słabsze wypromieniowanie ciepła w upalne dni). Będzie to działanie o bezpośrednim, stałym o zasięgu lokalnym.
- Rozwój inwestycji przemysłowych i infrastrukturalnych **PU, P, DKGP, TK, IT** będzie przyczyną wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego i hałasu. Emisje tych zanieczyszczeń przyczynią się do wzrostu ich poziomu na terenach mieszkaniowych oraz leśnych i otwartych miasta, a także na trenach sąsiednich. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

- Rozwój inwestycji mieszkaniowych i usługowych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP** będzie przyczyną wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego i hałasu. Emisje tych zanieczyszczeń przyczynią się do wzrostu ich poziomu na terenach mieszkaniowych oraz leśnych i otwartych miasta, jednak biorąc pod uwagę rozpoczynającą się obecnie transformacje źródeł energii na niskoemisyjne i odnawialne będą to emisje niewielkie, małoistotne dla stanu środowiska. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Oddzielenie nowych terenów, wskazanych do realizacji funkcji, dla których obowiązują standardy ochrony środowiska takich jak **MN, MW, MNU, MU, ML** od obszarów o funkcjach sprzyjających emisji potencjalnych lub znaczących uciążliwości **U, PU, P, DKGP, TK, IT** (substancje zanieczyszczające powietrze atmosferyczne, hałas, promieniowanie elektroenergetyczne) pozwoli na ograniczenie oddziaływania uciążliwości na terenach chronionych. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Ewentualne funkcjonowanie urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł będzie prowadziło do zmniejszenia stężeń substancji zanieczyszczających powietrze oraz w skali globalnej będzie wpływać na zmniejszenie emisji CO_2.

4.4. STRUKTURA BIOTYCZNA I OBSZARY CHRONIONE

Struktura biotyczna będzie podlegać przemianom w związku z realizacją inwestycji na obszarach przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych, w tym w wyniku ewentualnego rozmieszczenia urządzeń OZE oraz w wyniku powstania zbiornika wodnego na fragmencie doliny Białej Przemszy (jednostka A, D, C, D, E). Niekorzystne zmiany będą związane z likwidacją znacznych powierzchni biologicznie czynnych wraz z roślinnością (np. lasów). Korzystnym działaniem będzie zachowanie terenów aktywnych przyrodniczo w dolinie Białej Przemszy i w dolinach pozostałych cieków, tworzących system korytarzy ekologiczny miasta powiązanych z korytarzami o znaczeniu regionalnym i krajowym oraz stanowiący szlak migracji ptaków.. Elementem tego systemu są tereny o dużych wartościach przyrodniczych, planowane do objęcia ochroną.

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Rozwój zabudowy mieszkaniowej **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP** oraz przemysłowo-usługowej **PU, P, IT**, w tym liniowych obiektów inżynierskich **DKGP, TK** spowoduje fragmentacje terenów aktywnych przyrodniczo, w tym terenów rolnych i leśnych, co ograniczy lub zahamuje zasilanie biotyczne na tereny zurbanizowane oraz ograniczy obszary dostępne dla migracji zwierząt. W efekcie nastąpi zmniejszenie bioróżnorodność obszarów miejskich Sławkowa. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- Znaczne zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w wyniku realizacji inwestycji na obszarze miasta na terenach **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT** będzie niekorzystnie wpływać na większość komponentów środowiska, w tym bioróżnorodność, stan sanitarny powietrza atmosferycznego oraz wód podziemnych i powierzchniowych oraz zasoby tych wód. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe o zasięgu regionalnym.
- W wyniku planowanego w jednostce D i E powiększenia powierzchni terminali przeładunkowych **PU** i związanych z tym obszarów usług U i zamieszkania MN oraz budowy drogi dojazdowej do terminali **DKGP**, a także przeznaczenia dużych fragmentów lasów pod zabudowę mieszkaniową **MN** w jednostce C nastąpi znaczące zmniejszenie powierzchni leśnych i likwidacja drzewostanów. W wyniku planowanego w jednostce B rozwoju terenów przemysłowo-usługowych **PU**, obszarów mieszkaniowo-usługowych **MU** i usługowych **U** oraz przeznaczenia obszarów rolnych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną MN (przede wszystkim w jednostkach A, C i E) nastąpi znaczące zmniejszenie powierzchni terenów otwartych – rolnych i rolnych odłogowanych. Zmniejszenie powierzchni lasów w wyniku budowy nowych obiektów mieszkaniowych **MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP** oraz przemysłowo-usługowych **PU, P, DKGP, TK, IT** będzie przyczyną zmniejszenia skali akumulacji zanieczyszczeń napływających na teren miasta z obszarów sąsiednich. Spowoduje to podniesienie się stężeń substancji zanieczyszczających powietrze we wskaźnikach tła zanieczyszczeń na terenie miasta. Będzie to działanie pośrednie, stałe zasięgu ponadlokalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

- W związku przyjętymi w tekście studium wytycznymi wymaganymi do uwzględnienia przy planowaniu zbiornika wodnego na fragmencie doliny Białej Przemszy, tj.: zakazem piętrzenia wody do wykorzystywania gospodarczego, w tym do potrzeb energetyki, nakazem pozostawienia koryta rzeki poniżej zbiornika w stanie naturalnym bez ograniczeń dla spontanicznego przebiegu zachodzenia naturalnych procesów koryto twórczych, nakazem utrzymania terasy zalewowej oraz wysokości naturalnych wezbrań i wylewów rzeki na odcinku poniżej piętrzenia, jak również zakazem realizacji budowli przegradzających koryto rzeki poniżej i powyżej korony zapory przewidywane oddziaływanie zbiornika będzie znikome. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe, o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Utrzymanie dolin cieków wodnych w formie naturalnej, czynnej przyrodniczo (w tym dolinę Białej Przemszy i Strugi Sławkowskiej oraz tereny źródliskowe, m.in. Bobrka, niewielkie zalewiska i wilgotne łąki) **ZL, ZZ, ZN, R, ZLD**, tworząc system korytarzy ekologicznych na terenie miasta, zachowa i wzmocni warunki dla realizacji procesów zasilania biotycznego oraz umożliwi migrację zwierząt. Będzie to korzystnie wpływać na komponenty środowiska, m.in. przez wzmocnienie bioróżnorodności miasta i okolic. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.
- Wskazanie najcenniejszych obszarów przyrodniczych miasta jako obszarów planowanych do objęcia ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody pozwoli na zachowanie i wzmocnienie ich walorów przyrodniczych. Obszary te stanowią ogniwa powstającego na terenie miasta systemu korytarzy ekologicznych - tereny proponowane do ochrony otoczone są terenami leśnymi lub otwartymi, co pozwala na wykształcenie wartościowych przyrodniczo obszarów węzłowych. Obszar tworzonego systemu korytarzy ekologicznych pokrywa się z projektowanym zasięgiem obszarów ochrony przyrody wskazanym w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+* oraz z zasięgiem tzw. korytarzy spójności wyznaczonych na mapie Geoportal RDOŚ Katowice.

Dla zachowania i wzmocnienia wartości przyrodniczych tych terenów w projekcie studium wprowadzono wiele zapisów regulujących zasady postępowania na tych terenach. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe, o zasięgu ponadlokalnym.

- Podczas realizacji zbiornika wodnego na fragmencie doliny Białej Przemszy niewielkie zalewowe siedliska zostaną zastąpione zbiorowiskami wodnymi i przywodnymi przepływowych zbiorników wodnych, co przyczyni się do wzbogacenia bioróżnorodności obszaru doliny Białej Przemszy, przy czym w skali całej doliny Białej Przemszy obszar tych zmian będzie niewielki. Będzie to działanie bezpośrednie, stałe, o zasięgu ponadlokalnym.

OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Projekt studium uwzględnia w części rysunkowej i tekście obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, znajdujące się na terenie miasta oraz określa dla nich zasady postępowania mające na celu ochronę wartości przyrodniczych. Są to:

- Obszar Natura 2000 *Łąki w Sławkowie* (dla Obszaru nie ma jeszcze opracowanego *Planu zadań ochronnych,* gdzie będą określone m.in. istniejące i potencjalne zagrożenie i działania ochronne oraz wskazania do zmian w istniejących SUiKZP),
- Otulina Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd* – zachowując ekstensywny charakter zagospodarowania,
- Pomnik przyrody nr rejestru nr 286 (ul. Krzywda) drzewo gatunku grusza polna (Pyrus communis),
- Obszary zieleni miejskiej.

4.5. ODDZIAŁYWANIE NA INTEGRALNOŚĆ I SPÓLNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Na obszar Natura 2000 składają się cztery niezależne, niewielkie wydzielenia o łącznej powierzchni 51ha, usytuowane w granicach Sławkowa w jednostkach A, B, C, D. Następujący napływ gatunków ruderalnych, związany z zaprzestaniem koszenia łąk mogą prowadzić do zmiany siedlisk.

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Możliwe procesy urbanizacyjne prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie wydzieleń obszaru Natura 2000 w jednostkach B i C, w tym m.in.: głębokie wykopy, drenaż wód w celu osuszenia gruntu, zmniejszenie powierzchni czynnej przyrodniczo i przyspieszenie spływy powierzchniowego mogą potencjalnie oddziaływać na stan i charakter siedlisk, w tym przekształcać siedliska chronione. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.
- W przypadku wydzieleń obszaru Natura 2000 w jednostkach B i C proces degradacji chronionego siedliska i zaniku chronionych gatunków jest możliwy w związku z potencjalnym napływem gatunków ruderalnych oraz osuszeniem terenu dla potrzeb mieszkaniowych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym. Taka sytuacja jest wynikiem istniejącego zagospodarowania terenu w bezpośrednim sąsiedztwie wydzieleni (wydzielenie w jednostce C jest położone jest w sąsiedztwie obszarów intensywnie użytkowanych przez człowieka - graniczy z terenem przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową w obowiązującym planie miejscowym, w dużej części już zabudowanym).

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

- Na wszystkich wydzieleniach obszaru Natura 2000 proces degradacji chronionego siedliska i zaniku chronionych gatunków może nastąpić w związku z zaprzestaniem koszenia łąk oraz zaprzestaniem wypasu, co powoduje napływ gatunków ruderalnych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- W wydzieleniach w jednostkach B i C zostały wyeliminowanie w studium tereny przewidziane w planach miejscowych pod zabudowę. Umożliwi to zachowanie chronionego siedliska i rozwój chronionych gatunków. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.
- Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną sąsiadujących bezpośrednio z wydzieleniami obszaru Natura 2000, oznaczonych w studium symbolami C-7MN oraz B-5MN przewidziano ustanowienie buforów od strony obszaru Natura 2000, ograniczających oddziaływanie na stan i charakter siedlisk chronionych.

Szczegółowy zasięg buforów oraz ustalenia nakazów i zakazów w nich obowiązujących nastąpi na etapie sporządzania nowych planów miejscowych dla miasta Sławkowa w oparciu o stwierdzoną lokalizację siedlisk i zasięg oddziaływań związanych z realizacją zabudowy z uwzględnieniem opracowywanego obecnie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 *Łąki w Sławkowie* (opracowanie to jest w fazie końcowej). Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.

- Wydzielenie w jednostce D otoczone jest terenami czynnymi przyrodniczo z zakazem zabudowy. Takie zagospodarowanie terenów wokół wydzielenia tworzy wokół niego obszar buforowy chroniący przed bezpośrednimi wpływami wynikającymi z działalności ludzi. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu ponadlokalnym.
- System obszarów cennych przyrodniczo wskazanych w studium do objęcia ochroną pokrywa się z projektowanym zasięgiem obszarów ochrony przyrody wskazanym w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+* oraz z zasięgiem tzw. korytarzy spójności wskazanych na mapie Geoportal RDOŚ Katowice. Zachowanie tych terenów jako obszary czynne przyrodniczo oraz objecie ich ochrona prawną będzie sprzyjać zachowaniu integralności i spójności obszarów Natura 2000.

4.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY

Krajobraz będzie podlegać przemianom polegającym na zmianie krajobrazu terenów o dominacji elementów przyrodniczych na zurbanizowane w związku z realizacją inwestycji na obszarach przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych (jednostka A, D, C, D, E). Wprowadzenie wytycznych konserwatorskich przez określonych w strefach ochrony konserwatorskiej pozwoli zachować walory zabytkowe (przede wszystkim w jednostce A).

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- W wyniku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych w północnej części Sławkowa (jednostka B) nastąpi zmiana struktury krajobrazu z krajobrazów otwartych na krajobraz terenów przemysłowych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- W wyniku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych dla doliny Białej Przemszy na wysokości miasta lokacyjnego (jednostka A) nastąpi częściowa zmiana struktury krajobrazu z krajobrazów naturalnej doliny rzecznej na krajobraz terenów rekreacyjnych i sportowych oraz wód otwartych. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.
- W wyniku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych dla południowej i zachodniej części Sławkowa nastąpi zmiana struktury krajobrazu z leśnego z rozrzuconymi niewielkimi osadami, na krajobraz dzielnic mieszkaniowych o gęstej zabudowie wraz z terenami przemysłowymi i infrastrukturalnymi. Będzie to działanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME

Brak

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Dla terenów zabytkowych w projekcie studium wprowadzono zasady ochrony konserwatorskiej. Prowadzenie procesów inwestycyjnych z poszanowaniem dla wytycznych konserwatorskich zapewnia ochronę wartości zabytkowych i krajobrazowych zabytkowej części miasta (Jednostka A). Będzie to działanie bezpośrednie o zasięgu lokalnym.
- W wyniku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego, wskazanych dla starego miasta (jednostka A) będzie miało miejsce zachowanie i wzmacnianie wartości zabytkowych i krajobrazu na tym terenie. Będzie to działanie bezpośrednie o zasięgu lokalnym.
- Realizacja ustaleń projektu studium nie będzie oddziaływać na krajobraz przełomu doliny rzeki oraz mozaikowy układ siedlisk i w najstarszej części osady Chwaliboskie. Będzie to działanie bezpośrednie o zasięgu lokalnym.
- W wyniku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych dla obszaru śródmieścia Sławkowa nastąpi częściowa zmiana struktury krajobrazu z krajobrazów terenów chaotycznej urbanizacji na tereny zabudowy miejskiej. Będzie to działanie bezpośrednie o zasięgu lokalnym.

4.7. ODDZIAŁYWANIA NA ZDROWIE LUDZI I ICH MIENIE

Niekorzystne oddziaływanie na zdrowie ludzi mają działania związane z urbanizacją, wpływające niekorzystnie na mikroklimat (jednostka B, C, D, E). Szczególnie niekorzystnie dla zdrowia ludzi oddziaływać będzie emisja substancji zanieczyszczających na terenach o przemysłowym i usługowym kierunku zagospodarowania. Zanieczyszczenie powietrza będzie wzmocnione w wyniku likwidacji roślinności i powierzchni biologicznie czynnych i tym samym zmniejszenie możliwości neutralizacji zanieczyszczeń przez rośliny.

ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE

- Rozwój inwestycji przemysłowych i infrastrukturalnych PU, P, DKGP, TK, IT będzie przyczyną wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego i hałasu. Emisje tych uciążliwości przyczynią się do wzrostu narażania mieszkańców na ponadnormatywne stężenie zanieczyszczeń powietrza i poziomu hałasu. Będzie to działanie bezpośrednie trwałe, o zasięgu ponadlokalnym.
- Likwidacja powierzchni czynnej przyrodniczo i roślinności będzie powodować niekorzystne zmiany mikroklimatu oraz spowoduje zmniejszenie produkcji tlenu i możliwości pochłaniania/neutralizacji zanieczyszczeń powietrza i hałasu przez roślinność. Będzie to działanie bezpośrednie trwałe, o zasięgu ponadlokalnym.

ODDZIAŁYWANIE ZNIKOME
Brak

ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE

- Dla Sławkowa brak jest map zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. W projekcie studium uwzględniono możliwość wystąpienia powodzi i wskazano tereny zalewane wodami na podstawie danych archiwalnych. Tereny te nie są przeznaczone dla rozwoju funkcji związanych z zabudową terenu. Będzie to działanie bezpośrednie trwałe, o zasięgu lokalnym.
- Tworzenie zbiorników retencyjnych WP i zatrzymanie wody na terenach inwestycyjnych MN, MW, MNU, MU, U, UP, GP, PU, P, DKGP, TK, IT (w projekcie studium wpisano obowiązek retencjonowania wody) będzie łagodzić mikroklimat terenów mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych oraz umożliwiać kontrolę poziomu wód powierzchniowych. Będzie to działanie bezpośrednie trwałe, o zasięgu lokalnym.

W Sławkowie nie występują tereny zagrożone ruchem masowym ziemi, o którym mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz.U. 2016, 672 z późn. zm.).

4.8. OCHRONA PRZED ZAGROŻENIAMI ZE STRONY DOZWOLONYCH INWESTYCJI I MOŻLIWOŚCI WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

W wyniku realizacji planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa na terenach przemysłowych P i przemysłowo-usługowych PU oraz na drogach DK, DKGP i trasach kolejowych TK będą mogły mieć miejsce poważne awarie w rozumieniu art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia z 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* (TJ. Dz. U. z 2016 r. poz. 672, ze zm.).

SUiKZP zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2016, 778 tj. z późn. zm.) sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W projekcie określa się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy. Szczegółowe przeznaczenie i zasady zagospodarowania będą uszczegóławiane na etapie sporządzania MPZP. Na tym etapie będzie przeprowadzono strategiczna ocena oddziaływania na środowisko odpowiednia do szczegółowości ustaleń planu. W przypadkach znaczącego oddziaływania na środowisko ostateczne oddziaływanie inwestycji zostanie określone w przewidzianych prawem dokumentach.

Ewentualne znaczące niekorzystne oddziaływanie na środowisko można znacząco ograniczyć na etapie projektu dla większości inwestycji wykorzystujących nowoczesne technologie np.Ł dla urządzeń OZE lub dla planowanego zbiornika na rzece Biała Przemsza.

4.9. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Skutki realizacji planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego będą przede wszystkim oddziaływać lokalnie. Niektóre skutki w postaci skumulowanej z oddziaływaniem innych obszarów będą wpływać na jakość środowiska w układzie ponadlokalnym. Jednak ze względu na położenie miasta nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

W przypadku nieuchwalenia opracowywanego dokumentu procesy inwestycyjne przebiegać będą na podstawie obowiązującego studium. Ponieważ w obowiązującym studium powierzchnia gruntów leśnych i rolniczych przeznaczonych pod funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe zbliżona jest do obszarów wyznaczonych w opracowywanym dokumencie przy braku realizacji jego ustaleń nie nastąpi znacząca zmiana w zakresie likwidacji powierzchni czynnej biologicznie, degradacji rzeźby terenu wód podziemnych i powierzchniowych oraz mikroklimatu i powietrza atmosferycznego.

W obowiązującym studium miejscami obszary inwestycyjne zbliżają się zbyt blisko do terenów o wartościach przyrodniczych, a w rejonie Kozła usytuowane są na części obszaru Natura 2000. Realizacja inwestycji na obszarach chronionych oraz w sąsiedztwie obszarów przyrodniczo wartościowych będzie skutkować ich osłabieniem i zmniejszeniem bioróżnorodności (np. rozwój zabudowy w rejonie Dębowej Góry przyczyni się do osłabienia istniejących tam, wyjątkowych na terenie Sławkowa, zbiorowisk leśnych ze starodrzewem oraz wejściem na te tereny zbiorowisk ruderalnych).

Zachowanie przeznaczenia terenów w północnej części miasta, jako obszarów planowanych dolesień pozwoli na zachowanie powierzchni biologicznie czynnych tego obszaru. Jednak można się spodziewać, że na części lub całości tego obszaru, gdzie występują gleby o wysokim stężeniu zanieczyszczeń, będzie prowadzona produkcja roślin konsumpcyjnych.

Brak realizacji ustaleń analizowanego dokumentu spowoduje również: niemożność ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin i ich ochrony oraz prowadzenia prac rekultywacyjnych po zakończeniu wydobycia kopalin.

5.1. OCENA REALIZACJI CELÓW OCHRONY USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Oceny spójności analizowanego projektu planu z celami ochrony środowiska sformułowanymi w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu dokonano biorąc pod uwagę projektowane kierunki zagospodarowania przestrzennego i ich potencjalne skutki środowiskowe. Przy analizie kierowano się oceną relacji, jaka zachodzi pomiędzy zapisami projektu, a dokumentami krajowymi o charakterze strategicznym opracowanymi w spójności z dokumentami międzynarodowymi i dyrektywami UE. Dokumenty strategiczne ustalające kierunki działań w perspektywie długo i średnio terminowej, powstały w oparciu o ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ze zbioru obowiązujących dokumentów za istotne z punktu widzenia ocenianego dokumentu uznano następujące:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 opracowana w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju Uchwałą Rady Ministrów nr 239 z dnia 27.04.2012 (M.P. 2012, poz. 252) w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie.
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku, przyjęta przez Radę Ministrów 25 września 2012 r. Średniookresowa Strategia Rozwoju uściśla cele rozwojowe Polski na najbliższe 8 lat zapisane w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) i będzie realizowana przez dziewięć zintegrowanych strategii branżowych. Z punktu widzenia analizowanego dokumentu istotnymi są:
    - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010r.,
    - Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020" przyjęta przez Radę Ministrów 15 stycznia 2013r.
      Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców,
    - Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowiskowe z perspektywą do 2020r., przyjęta przez Radę Ministrów 15 kwietnia 2014 roku.

Analizę spójności przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Analiza spójności projektu planu z celami ochrony środowiska ustanowionymi w dokumentach rangi krajowej i międzynarodowej. W – wzmocnienie, K – konflikt

Dokument	Cel / kierunki działań / zadania	Ocena spójności
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	4. Zaspokojenia bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,	**W**
	4.2. Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, Przeciwdziałanie fragmentacji systemów przyrodniczych	**K**
	4.4. Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego,	**W**
	4.5. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów.	**W**
	4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby,	**W**
	4.7.Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.	**W**
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.	Cel 1. 2. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska – deficytem wody. Racjonalizacja korzystania z wody	**W**
	4) wdrożenie nowych technologii służących oszczędzaniu wody i powtórnemu wykorzystywaniu wód zużytych (tzw. Szarej wody),	**W**

	5) wdrożenie rozwiązań wykorzystujących dla celów lokalnego zaopatrzenia w wodę zasoby wodne pochodzące bezpośrednio z opadów,	**W**
	6) uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę,	**W**
	Cel 1. 2. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska – deficytem wody.	
	1) opracowanie i wdrażanie programów zwiększania naturalnej i sztucznej retencji wodnej mających na celu zwiększanie pojemności retencyjnej zlewni w celu spowalniania spływu powierzchniowego oraz przywracanie dobrego stanu przyrodniczego ekosystemów wodnych i od wody zależnych – zgodnie z dyrektywami UE: 2000/60/WE i 2007/60/WE,	**W**
	1) utrzymanie wszystkich wód powierzchniowych w układzie zlewni,	**W**
	1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna	**W**
	Stworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	**W**
	Przywrócenie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków	**K**
	Zmniejszenia zagrożenia mieszkańców Polski ponadnormatywnym hałasem	**W**

6. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH LUB KOMPENSUJĄCYCH NEGATYWNE SKUTKI ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI DOKUMENTU

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom realizacji ustaleń analizowanego projektu studium bardzo duże znaczenie ma, by w procesach urbanizacyjnych zachować jak największą powierzchnię czynną biologicznie oraz tworzyć warunki do zatrzymywania w terenie wód opadowych. W związku z tym proponuje się by:

- na terenach o przemysłowym, usługowym i mieszkaniowym kierunku zagospodarowania określone minimum powierzchni biologicznie czynnych miało jak najwyższą wartość,
- w sposób bardziej szczegółowy określić zasady retencji wód opadowych,
- w jednostce B na terenach o kierunku PU i R wzmocnić funkcje przyrodniczą wskazując obszar przyrodniczo czynny zieleni ZZ w formie pasa biegnącego w rejonie wododziału topograficznego lub/i uwzględnić realizację pasów zieleni w ustaleniach szczegółowych dla kierunków zagospodarowania przestrzennego.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA

Burmistrz Sławkowa powinien dokonać oceny realizacji postanowień projektu studium w zakresie zgodności z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska i wykorzystania przestrzeni, w trakcie przeprowadzania analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, o jakiej mowa w art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zmianami). W celu kontroli zasadności i aktualności ustalonych w studium kierunków zagospodarowania przestrzennego powinno się wykorzystać wyniki państwowego monitoringu środowiska oraz informacji o korzystaniu ze środowiska i wyników pomiarów wymaganych przepisami dotyczącymi ochrony środowiska od przedsiębiorców prowadzących instalacje oraz zarządzających drogami.

Kierunki Zagospodarowania przestrzennego, ustalone w studium są podstawą do określenia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Plany miejscowe, jako akt prawa miejscowego ustalają przeznaczenie terenu i zasady zagospodarowania.

W tym celu przed podjęciem prac nad mpzp Burmistrz winien dokonać analizy stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium. Zgodnie z art. 14 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zmianami).

8. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza sporządzana jest dla *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sławkowa.*

Sławków jest położony we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim. Ma powierzchnię ok. 36,67 km^2 i ponad 7000 mieszkańców. Południowa i wschodnia granica Sławkowa biegnie wzdłuż naturalnej doliny Białej Przemszy. Od północy i północnego-wschodu miasto sąsiaduje z Jurą Krakowsko-Częstochowską – północno-wschodnia część miasta położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego *Orlich Gniazd*. W granicy miasta Sławków, oprócz starego miasta o średniowiecznym układzie urbanistycznym i gęstej niskiej zabudowie, położonego na wysokim brzegu doliny Białej Przemszy, znajdują się też mniejsze jednostki osadnicze o zabudowie rozproszonej: Burki, Ciołkowizna, Dębowa, Góra, Garbierze, Groniec, kolonia Chwaliboskie, Kołdaczka, Komora, Korzeniec, Kozioł k/Sławkowa, Kozioł k/Strzemieszyc, Michałów, Miedawa, Niwa, Piernikarka, Ryszka, Zagrody, Stawki, Trzewiczek, Walcownia i Zagródki. W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy (ok. 40 % pow.) zajmujące przede wszystkim południowo-wschodnią części miasta. W północno-wschodniej część miasta dominują kompleksy gruntów rolnych – obecnie w większości odłogowane. Dane gospodarcze wskazują na zmianę struktury gospodarczej miasta z rzemieślniczo-rolniczej na przemysłowo-usługową. Sławków przecina droga krajowa nr 94 oraz linia kolejowa nr 62 relacji Tunel – Sosnowiec Główny. Znajdują się tam końcowe terminale szerokotorowej magistrali LHS (Linii Hutniczej Szerokotorowej), będącej przedłużeniem Kolei Transsyberyjskiej oraz liczne linie kolei przemysłowych i bocznice kolejowe. Obsługujące zakłady przemysłowe położone poza granicami miasta.

W analizowanym projekcie studium obszar miasta podzielono na pięć jednostek o odmiennych problemach środowiskowo-gospodarczych i społecznych. Są to: Śródmieście. Chwaliboskie i Chojny, Sławków Południowy, Groniec oraz Burki. Ustalone w projekcie studium kierunki zagospodarowania określają: obszary o funkcjach mieszkaniowych: MW, MN, MNU, MU, obszary o funkcjach usługowych: U, UP, obszary o funkcjach przemysłowych P, PU, IT, obszary o funkcjach komunikacyjnych GP, TK, DKGP, obszary o funkcjach rekreacyjnych ML, US, oraz obszary o funkcjach przyrodniczo-gospodarczych i ekologicznych: ZL, ZLD, ZZ, ZN, ZP, ZC, R, W, WP.

Na wskazanych w projekcie studium obszarach o kierunkach rozwoju przemysłu, budowy dróg i linii kolejowych są i mogą być realizowane inwestycje polegające na wydobyciu kopalin lub budowie głębokich wykopów czy nasypów. Podczas ich realizacji nastąpi bezpowrotna utrata warstw geologicznych, zmiana rzeźby terenu oraz drenaż wód podziemnych i powierzchniowych. Mogą też powstawać zastoiska wody. Realizowane instalacje przemysłowe mogą emitować znaczne ilości substancji zanieczyszczających i hałasu. W wyniku realizacji inwestycji przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych nastąpi likwidacja dużych powierzchni lasów i terenów otwartych. Zmniejszenie powierzchni lasów i terenów otwartych spowoduje zmniejszenie możliwości absorbcji zanieczyszczeń i uciążliwości przez roślinność oraz osłabi ich możliwości regulujące klimat i zatrzymujące wodę w glebie. Spowoduje to niekorzystne zmiany mikroklimatu i może prowadzić do przesuszenia gleb i zmniejszenia dostępności wody podziemnej. Skutki realizacji tych zamierzeń będą trwałe i będą miały zasięg lokalny i ponadlokalny.

Realizacja inwestycji przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych może degradować lub przekształcać siedliska chronione nawet na terenach poza granicami miasta, w tym na obszarze parku krajobrazowego. Niemniej jednak rozwijająca się zabudowa nie powinna przyczynić się do degradacji wydzieleń Obszaru Natura 2000. Będzie to oddziaływanie pośrednie, stałe o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.

Stałe, korzystne oddziaływanie o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym na wody powierzchniowe i podziemne oraz lasy i tereny otwarte wraz z zamieszkującymi tam zwierzętami będzie związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej, w tym wprowadzenia obowiązku retencjonowania wody opadowej oraz rekultywacją terenów po wydobyciu kopalin, a także zachowanie w formie terenów otwartych doliny Białej Przemszy i mniejszych potoków na terenie miasta.

Doliny cieków wodnych wraz z lasami i terenami otwartymi pozwolą na utrzymanie minimum terenów zielonych w sąsiedztwie obszarów zabudowanych. Będą również stanowić pas ochronny dla obszarów o największych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, a także będą stanowić pasy zieleni oddzielające obszary mieszkaniowe od przemysłowych. Stosowanie zasad ochrony zabytków, określone za pomocą stref ochrony konserwatorskiej pozwoli na utrzymanie wartości krajobrazu kulturowego.

W projekcie studium wskazano lokalizację siedmiu udokumentowanych złóż kopalin. Dwa z nich są obecnie eksploatowane i będą rekultywowane w kierunku przyrodniczym. Na pięciu pozostałych nie prowadzi się eksploatacji. Jedno z nich (złoże piasku *Staszówka*) jest częściowo zabudowane i będzie wnioskowane o skreślenie z rejestru. Złoże rud cynku i ołowiu *Laski* będzie mogło być w przyszłości eksploatowane metodą podziemną.